

Energistyrelsen

HØRINGSNOTAT

Høringsnotat vedr. forslag til lov om ændring af lov om elforsyning

Kontor/afdeling
FOR/LAN

Dato
6. okt. 2020

J nr. 2019-90526

/jbr/jge/chfe/eko/lki/brt/
jkz/sidho/ulo/akha/

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.) blev sendt i ekstern høring den 6. juli 2020 med frist for afgivelse af høringssvar den 24. august 2020.

Der er modtaget i alt 44 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 42 høringssvar har fremsendt bemærkninger til lovforslaget:

- Avedøre Green City
- Bofællesskab.dk og Landsforeningen for Økosamfund
- BL – Danmarks Almene Boliger
- Brintbranchen
- Cerius A/S (Cerius)
- Concito og Rådet for grøn Omstilling
- Dansk Energi
- Dansk Energi – Intelligent Energi (iEnergi)
- Dansk Erhverv
- Dansk Industri
- Dansk Fjernvarme
- Dansk Solcelleforening
- De Frie Energiselskaber
- DTU Center for EI og Energi
- EC Power A/S (EC Power)
- Energifællesskab Avedøre A.M.B.A
- European Energy A/S (European Energy)
- FDM
- Forbrugerrådet Tænk (Forbrugerrådet)
- Forsyningstilsynet
- Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger:
- FRI Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- FSE Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE)
- Kommunernes Landsforening (KL)
- Københavns Kommune
- Landbrug & Fødevarer
- Middelfart Kommune
- Middelgrundens Vindmøllelaug (Middelgrunden)
- Miljøorganisationen Vedvarende Energi
- N1 Netselskabet A/S (N1)
- NOAH Friends of the Earth Denmark:
- Norlys Holding A/S (Norlys)
- Radius Elnet A/S (Radius)
- Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA
- SEAS-NVE

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

- Solar Lightning Consultants ApS
- Sustain Solution, Boligselskabet Sjælland
- TEKNIQ Arbejdsgiverne (TEKNIQ) og VELTEK
- TREFOR EI-net A/S (TREFOR)
- Wind Denmark
- Ørsted Privatsalg EL & Gas A/S (Ørsted)
- Århus Kommune

TEKNIQ og VELTEK har afgivet fælles høringssvar.

Cerius, N1, Norlys, Radius og TREFOR har, ud over at have indsendt egne høringssvar, oplyst, at de understøtter Dansk Energis høringssvar.

Følgende 2 høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget:

- Dansk Arbejdsgiverforening
- FSR – danske revisorer

Høringssvarene har berørt følgende emner:

Generelle forhold	4
1. Kort tid til udmøntning af bemyndigelser	4
2. Forholdet til Forsyningstilsynet	6
3. Vurdering af de økonomiske konsekvenser ved lovforslaget	6
Lovforslagets definitioner	7
4. Aggregering	7
5. Aktiv kunde	7
6. Energilagring	8
7. Flexibilitetsydelser	8
8. Fuldt integrerede netkomponenter	9
9. Slutkunde	10
Gennemførelse af elmarkedsdirektivet - forbrugerrettede bestemmelser	10
10. Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder	10
10.1. Forholdet mellem elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven	10
10.2. Erhvervskunden som rettighedshaver	11
10.3. Regler om varsling	12
10.4. Aftaler om aggregering	14
11. Leveringspligten	15

12. Ret til dynamisk elpriskontrakt	17
13. Borgerenergifællesskaber	18
13.1. Definition og deltagelse	18
13.2. Ejerskab af net	20
13.3. Virtuel afregning og tarifiering	23
13.4. Anvendelse af markedsaktører	25
13.5. Adgang til data	26
13.6. Øvrige forhold	27
14. Aggregatorvirksomheder	29
14.1. Generelt	29
14.2. Regulerbart forbrug	30
14.3. Uafhængig aggregatorvirksomhed og kompensation	30
15. Dataforvaltning	31
Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – regulering af netvirksomheder samt af Energinet	32
16. Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab	32
16.1. Høringsudgavens to modeller for netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab	32
16.2. Forhold vedrørende markedsmæssighedskrav i § 46 EFL og kravet efter direktivet	33
16.3. Kontrol med udbudte kontrakter om elektricitet til dækning af nettabs markedsmæssighed	34
16.4. Ministerens og Forsyningstilsynets bemyndigelse til at udstede regler ..	35
16.5. Afgrænsning af genstanden for udbuddet og kontrakttype	36
16.6. Øvrige forhold	37
17. Netvirksomheders markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser	38
18. Netvirksomheders markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser	40
19. Netvirksomheders netudviklingsplaner	43
20. Netvirksomheders indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne	46
21. Netvirksomheders adgang til fastsættelse af tekniske krav	47
22. Netvirksomheders økonomiske regulering	49
22.1. Omkostninger ved markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser ..	49

22.2. Netvirksomhedernes indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelsen for netudviklingsplaner	51
22.3. Omkostninger forbundet med elektrificering	51
22.4. Øvrige forhold	52
23. Netvirksomheders personelle kapacitet	53
24. Krav til netvirksomheders dataadskillelse	56
25. Energilageraktiviteter	56
26. Ladestanderaktiviteter	57
27. Energinets opgaver og anskaffelser af ydelser	57
Gennemførelse af elmarkedsdirektivet- forhold vedrørende elektricitetsvirksomheder	59
28. Ændring af § 84 i lov om elforsyning om indhentning af oplysninger	59
Andre forhold end direktivgennemførelse	60
29. Teknisk og finansiel kapacitet for elproduktionsbevillinger	60
30. Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen	61
31. Ensretning af netbevillingernes udløbsdato	63
Forordning om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordning)	64
32. Tarif	64
Øvrige forhold	66
33. Forsyningssikkerhedsanalyse - forsyningssikkerhed	66

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringsvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringsvar, som kan ses på Høringsportalen.

Ud over de ændringer, som høringsvarene har givet anledning til, er der foretaget en række andre ændringer af mindre betydning, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslagets bemærkninger.

Generelle forhold

1. Kort tid til udmøntning af bemyndigelser

Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Intelligent Energi, Landbrug & Fødevarer, Norlys, Radius og Ørsted udtaler i deres høringsvar bekymring ved, at en række bemyndigelsesbestemmelser i lovforslaget skal udmøntes i bekendtgørelser med ikrafttræden 1. januar 2021.

Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Intelligent Energi, Landbrug & Fødevarer og Ørsted fremhæver i den forbindelse en bekymring om, hvorvidt det i perioden frem til 1. januar er muligt at sikre en tilstrækkelig interessentinddragelse i den nærmere udmøntning af reglerne.

Dansk Energi, Dansk Erhverv, Norlys og Radius fremhæver, at udmøntningen af direktivets regler vil indebære behov for væsentlige administrative omstillinger i form af eksempelvis tilpasninger af IT-systemer hos markedets aktører, og at dette i praksis vil være meget svært at opnå inden 1. januar.

Landbrug & Fødevarer efterspørger en plan for tidsfrister og for inddragelse af interessenter frem mod 1. januar.

Dansk Energi og Intelligent Energi ønsker endvidere, at implementeringen af bekendtgørelserne udskydes.

Ministeriets bemærkninger: *Det følger af elmarkedsdirektivet, at medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft senest den 31. december 2020. Ministeriet anser denne frist for gennemførelse for fuldkommen bindende. Såfremt Danmark ikke sætter de nødvendige regler for implementering af direktivet i kraft pr. 31. december 2020, vil der være grundlag for en traktatkrænkelssag fra Europa-Kommissionen. Ministeriet anser denne risiko for uacceptabel.*

Ministeriet anerkender, at der med gennemførelsen af elmarkedsdirektivet er tale om væsentlige ændringer i den danske lovgivning på elforsyningsområdet. Der har derfor været tilrettelagt en omfattende interessentinddragelse over de seneste mere end halvandet år med informationsmøder af både generel karakter og en lang række dialogmøder og workshops om specifikke emner. Senest er der i forbindelse med forberedelsen af udmøntningen af lovforslagets bemyndigelser på bekendtgørelsesniveau i september afholdt et informationsmøde for alle interessenter om de kommende regelændringer i bekendtgørelserne, inden disse blev sendt i ekstern høring. Der er et væsentligt overlap mellem indholdet af lovforslagets bemærkninger til de nye bemyndigelsesbestemmelser og indholdet af de nye eller ændrede regler i bekendtgørelserne. Samlet set har der således været en løbende og omfattende interessentinddragelse forud for de formelle, eksterne høringsprocesser.

Ministeriet har ifm. arbejdet med bekendtgørelserne afsøgt, om der er mulighed for overgangsordninger eller lignende tiltag, som kan udskyde de administrative byrder forbundet med elhandelsvirksomhedernes efterlevelse af de nye direktivkrav pr. 31. december 2020. Det er dog ministeriets opfattelse, at en sådan ordning ville indebære, at direktivet ikke gennemføres rettidigt, og at den deraf følgende risiko for en traktatkrænkelssag som følge af sen implementering er uacceptabel. Ministeriet undersøger dog råderummet for på detail-området, at elhandelsvirksomheder ikke bebyrdes

urimeligt ifm. den praktiske omstilling af IT-systemer som følge af eksempelvis nye faktureringskrav.

2. Forholdet til Forsyningstilsynet

Cerius, Dansk Energi, Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer, N1, Norlys og Radius udtaler i deres høringssvar en bekymring for Forsyningstilsynets hjemmel til at udstede bekendtgørelser.

Dansk Energi og Dansk Industri udtaler desuden, at de finder den nuværende gebyrfinansiering af Forsyningstilsynet uhensigtsmæssig, idet Forsyningstilsynet bør finansieres via finansloven.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet bemærker, at der ikke er tale om, at Forsyningstilsynets bemyndigelser indebærer, at fastsættelsen af regler på visse områder nu foregår uden for Folketingets kontrol. Forsyningstilsynets bemyndigelser er afgrænsede bestemmelser, hvis nærmere indhold er beskrevet i og begrænset af bemærkningerne til lovforslaget, som skal vedtages i Folketinget, før det kan træde i kraft. Derudover bemærker ministeriet, at de bemyndigelser til Forsyningstilsynet, som indgår i nærværende lovforslag, er begrænset til forhold af overvejende formel og processuel karakter og knytter sig til områder, hvor Forsyningstilsynet i forvejen har tilsynsbeføjelsen eller er pålagt opgaver efter elmarkedsdirektivet, og hvor det derfor er vurderet som hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynet skal kunne fastsætte nærmere regler på bekendtgørelsesniveau, der vedrører dette tilsyn og disse opgaver. En sådan bemyndigelse understøtter også Forsyningstilsynets uafhængighed, som er direktivbunden.

Det følger af elmarkedsdirektivet, at den regulerende myndighed skal være juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af private såvel som offentlige enheder. Således fremgår det bl.a., at medlemsstaterne sikrer, at den regulerende myndighed kan træffe selvstændige afgørelser uafhængigt af ethvert politisk organ. Ministeriet har ikke fundet anledning til at foretage en ændring af Forsyningstilsynets gebyrfinansiering i forbindelse med nærværende lovforslag.

3. Vurdering af de økonomiske konsekvenser ved lovforslaget

Dansk Energi og Norlys udtaler, at de administrative konsekvenser med tilhørende implementeringsomkostninger og øgede løbende omkostninger forbundet med lovforslaget er betydeligt undervurderede. Tilsvarende er Cerius uenige i, at lovforslaget ikke indebærer konsekvenser for netvirksomhederne.

Ministeriets bemærkninger: Vurderingen af de forventede økonomiske konsekvenser ved lovforslaget er foretaget med afsæt i de regler, der fremgår af lovforslaget. Det er ministeriets opfattelse, at vurderingen er retvisende.

I den forbindelse skal det fremhæves, at der foretages særskilte vurderinger af de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet ifm. udmøntningen af lovforslagets bemyndigelser på bekendtgørelsesniveau.

Lovforslagets definitioner

4. Aggregering

Dansk Energi foreslår, at lovforslagets tilføjelse til elmarkedsdirektivets definition af aggregering udgår, således at aggregering ikke udelukker levering.

Ministeriets bemærkninger: Definitionen på aggregering i lovforslaget følger som udgangspunkt elmarkedsdirektivets definition af aggregering. Ud over ordlyden af direktivets definition tilføjes dog det, at aggregering ikke er levering af elektricitet.

Afgrænsningen af aggregering over for levering af elektricitet sker af hensyn til adskillelsen af de krav, der gælder virksomheder, der henholdsvis varetager aggregering og levering af elektricitet. Dette udelukker ikke, at en virksomhed, der leverer elektricitet, også kan varetage aggregering. En sådan virksomhed vil både være omfattet af krav til elhandelsvirksomheder og krav til aggregatorvirksomheder. Afgrænsningen af aggregering over for levering af elektricitet vil bevirke, at krav til virksomheder der alene varetager aggregering og ikke levering af elektricitet, alene omfattes af krav til aggregatorvirksomheder.

5. Aktiv kunde

Dansk Energi anbefaler, at definitionen af en aktiv kunde fjernes fra loven til fordel for det eksisterende begreb elforbruger. Desuden udtrykker Dansk Energi bekymring om, hvorvidt introduktionen af begrebet aktiv kunde ændrer på retsstillingen for egenproducenter.

Ministeriets bemærkninger: Lovforslaget har bl.a. til formål at gennemføre direktivets krav til sikring af rettigheder, herunder rettigheder for aktive kunder. Det er Ministeriets vurdering, at det kun kan undlades at anvende begrebet aktiv kunde, hvis det samtidigt sikres, at de rettigheder, som aktive kunder skal sikres i medfør af direktivet, fuldt ud er gennemført. Dette vil kræve, at der er fuldstændigt sammenfald mellem en eller flere rettighedshavere i elforsyningsloven og den fulde kreds af rettighedshavere, der kan betegnes som aktive kunder i direktivet. Det vurderes ikke, at dette er tilfældet. Eksempelvis opererer elforsyningsloven ikke med et begreb om en rettighedshaver, der lagrer elektricitet.

Introduktionen af definitionen af en aktiv kunde har ikke til formål at ændre på retsstillingen for egenproducenter. Anvendelsen af begrebet "lokalitet" som afgrænsning af område, hvor en aktiv kunde kan forbruge egenproduceret elektricitet sker af hensyn til begrebsanvendelsen i artikel 21 i VE-direktivet. Det er denne bestemmelse, der fremadrettet

danner direktivgrundlag for VE-egenforbrugeres adgang til at producere vedvarende energi, herunder til eget forbrug. Ved anvendelsen af begrebet lokalitet i definitionen af en aktiv kunde er det således hensigten at sikre, at der er klarhed om, at aktive kunder skal behandles som på samme måde, som egenforbrugere vil blive behandlet efter regler, der gennemfører artikel 21 i VE-direktivet.

6. Energilagring

Dansk Energi og N1 bemærker, at definitionen "energilagring" er meget generel og kan omfatte andet end elnetrelevante komponenter, eksempelvis almindelige forbrugsanlæg og – apparater, såsom mobiltelefoner, labtops, varmepumper, elbiler m.v. Ifølge disse høringsparter vil det være hensigtsmæssigt at præcisere, hvilke typer af komponenter, der præcist tænkes omhandlet af bestemmelsen.

Dansk Energi finder endvidere, at det bør præciseres i bemærkningerne, at elektrolyseanlæg er omfattet af definitionen af energilageranlæg - uanset ejerforhold eller forhold omkring integration.

Ministeriets bemærkninger: Det fremgår af lovforslagets specielle bemærkninger til definitionsbestemmelsen vedrørende begrebet "energilageranlæg", at der skal være tale om et anlæg i elektricitetssystemet. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at dette indebærer, at anlægget er tilsluttet elektricitetssystemet. Ift. forbrugsvarer med indbyggede batterier fremgår det endvidere af lovbemærkningerne, at de, hvor tilslutningen til elektricitetssystemet alene sker med henblik på opladning af enheden til senere mobilt forbrug, ikke vil anses for et anlæg i elektricitetssystemet. Det fremgår herudover, at dette ikke udelukker, at en mobil enhed, herunder elbiler, vil kunne anses som værende energilageranlæg, hvis de er tilsluttet elektricitetssystemet med henblik på en senere, udskudt, anvendelse af energi. Det vil forudsætte, at enheden teknisk er indrettet til, at der kan ske rekonvertering, mens enheden er tilsluttet elektricitetssystemet, eller at der kan ske anvendelse som anden energibærer. Ministeriet finder det herudover vanskeligt at fastsætte en udtømmende liste af anlæg, der omfattes af definitionen.

Ministeriet bemærker endvidere, at et elektrolyseanlæg ikke i sig selv vil falde under begrebet energilageranlæg. Der henvises nærmere til de specielle bemærkninger til definitionsbestemmelsen af energilageranlæg.

7. Flexibilitetsydelse

Dansk Energi bakker grundlæggende op om, at der indføres en nærmere definition af begrebet flexibilitetsydelse i regelgrundlaget. Dansk Energi anser det imidlertid for problematisk, at der allerede nu og i loven indføres en afgrænsende definition, som f.eks. ikke omfatter andre aktører herunder elsystemansvarets og transmissionsvirksomhedernes indkøb af flexibilitet, ligesom den foreslåede definition ikke tager hensyn til anden form for honorering end eksplicit honorering ved aftale om direkte betaling eller modydelse fra

netvirksomheden. Dansk Energi anbefaler, at definitionen udarbejdes som led i den foreslåede bemyndigelse af ministeren og ikke indsættes i loven. Cerius bakker i sit høringssvar udtrykkelig op herom. Også iEnergi finder definitionen uhensigtsmæssigt, da den ikke er dækkende. Definitionen bør drøftes mere nøje med interessenter, hvorfor det anbefales, at der etableres en ministerbemyndigelse. Radius ser to udfordringer med en definition og henviser til, at en betaling for en fleksibilitetsydelse i princippet kan gå begge veje, og at en fleksibilitetsleverance ikke behøver medføre en ændring i forbruget for at give værdi for en netvirksomhed.

Ministeriets bemærkninger: *Det er korrekt, at det ikke er nødvendigt med en egentlig definition af begrebet "fleksibilitetsydelse" i selve loven, hvorfor definitionen af begrebet er taget ud af loven. Begrebet indgår i den foreslåede bestemmelse, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om netvirksomheders anskaffelse af fleksibilitetsydelser. For at kunne afgrænse bemyndigelsen er det derfor vurderet nødvendigt at bibeholde ministeriets overvejelser om forståelsen af begrebet i lovforslagets bemærkninger. Idet der er tale om en bemyndigelse angående netvirksomhedernes anskaffelse af fleksibilitetsydelser, er det ikke vurderet nødvendigt at medtage overvejelser vedrørende elsystemansvarets og transmissionsvirksomhedernes anskaffelse af fleksibilitet. I forhold til Radius' første pointe om, at betalingen kan gå begge veje, er det ikke vurderet nødvendigt at tage højde for en situation med en modsatrettet betaling, da fleksibiliteten ikke er at betragte som en ydelse leveret af markedsdeltageren i et sådant tilfælde. Der skelnes således mellem begrebet fleksibilitet og begrebet fleksibilitetsydelse, hvor fleksibilitet er et begreb, der favner både fleksibilitetsydelser men også andre typer fleksibilitet, som ikke har karakter af at være eksplicit handlede ydelser, såsom fleksibilitet aktiveret ved hjælp af differentierede tariffer. Radius' anden pointe om, at en fleksibilitetsydelse også kan bestå i, at en markedsdeltager afgiver sin ret til at forbruge eller aftage elektricitet fra netvirksomhedens elforsyningsnet, er blevet indarbejdet i lovforslagets bemærkningerne. Udformningen af en egentlig definition, der vil tage udgangspunkt i lovbemærkningerne, vil ske i forbindelse med udmøntningen af ministerens foreslåede hjemmel om at fastsætte regler om netvirksomhedernes anskaffelse af fleksibilitetsydelser.*

8. Fuldt integrerede netkomponenter

Cerius påpeger en teknisk inkonsistens vedrørende definitionen af "fuldt integrerede netkomponenter", idet definitionen indebærer, at komponenterne ikke må anvendes til håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Dette harmonerer ikke med, at visse komponenter anvendes til at styre elektriske strømninger i nettet og dermed netop til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, dog uden at de kan have en kommerciel anvendelse. Cerius forudsætter, at denne teoretiske problematik ikke problematiseres ved vurdering af, hvorvidt kravene til fuldt integrerede netkomponenter vurderes at være opfyldt.

Ministeriets bemærkninger: *Det er ministeriets vurdering, at elementet i definitionen om, at en fuldt integreret netkomponent ikke må anvendes til balancering og håndtering af kapacitetsbegrænsning er et kriterie efter direktivet, der ikke kan fraviges. og som derfor*

fastholdes i den foreslåede definition i lov om elforsyning. Det er endvidere ministeriets vurdering, at begreberne balancering og håndtering af kapacitetsbegrænsninger skal forstås som indebærende kommercielt køb og salg på markederne for elektricitets- og systemydelse. Det vil ikke udelukke kvalificering af et anlæg eller en komponent som en fuldt integreret netkomponent, hvis anvendelsen af anlægget indebærer en ændring af strømninger i elsystemet, men uden direkte forbrug eller levering af aktiv effekt, og som derfor ikke kan bruges til kommercielle aktiviteter i markeder for balance eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

9. Slutkunde

Dansk Energi anbefaler, at det EU-retlige begreb slutkunde ikke introduceres i elforsyningsloven, dels fordi slutkundebegrebet ikke kan anvendes som substitut for elforbrugerbegrebet, dels fordi det vil skabe en fornemmelse af inkonsistens i loven, hvis både slutkundebegrebet og elforbrugerbegrebet anvendes sideløbende.

Ministeriets bemærkninger: Dansk Energis bemærkning har givet anledning til, at den foreslåede definition af en slutkunde tages ud af lovforslaget. I stedet anvendes begrebet elforbruger. Det vil blive overvejet, om rettighedssubjektet elforbruger på sigt skal defineres i loven.

Gennemførelse af elmarkedsdirektivet - forbrugerrettede bestemmelser

10. Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder

10.1. Forholdet mellem elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven

Dansk Energi, Norlys (m.fl.) giver en række anbefalinger til udbygning af lovforslagets bemærkninger vedrørende den foreslåede bemyndigelse til ministeren om fastsættelse af regler, der gennemfører elmarkedsdirektivets art. 10, 18 og bilag I om krav vedrørende kontrakter og fakturering. Anbefalingerne skal ifølge høringsparterne tjene til præcisering af bemyndigelserne, sådan at loven sætter nærmere bestemte rammer for den underliggende regulering.

Ministeriets bemærkninger: Reglerne i art. 10, 18 og bilag I i elmarkedsdirektivet foreslås gennemført ved bemyndigelsesbestemmelser i elforsyningsloven og detailregulering i bekendtgørelser. De foreslåede bemyndigelser i loven giver, med mindre andet er anført i bemærkningerne, en reguleringsadgang, der svarer til direktivets ramme. En sådan ramme sikrer en smidig regulering, der kan tilpasses uden lovændring, hvis behovet skulle opstå på et senere tidspunkt.

I opfølgning på Dansk Energis bemærkning om, at art. 18 og bilag I "bør implementeres inden for gældende praksis" er der blevet indsat en præcisering i de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.1.3, hvoraf følgende fremgår: "Visse bestemmelser i disse bekendtgørelser (bl.a. bekendtgørelser vedrørende fakturering) ændres ikke fra deres nuværende udformning, fordi de i deres gældende form lever op til gennemførelseskravene i elmarkedsdirektivet. Med mindre andet er angivet nedenfor, bevirker dette, at disse bestemmelser forudsættes bevaret i deres gældende form ved nyudstedelsen af de pågældende bekendtgørelser." Udgangspunktet er således, at såfremt gennemførelseskravet er opfyldt ved gældende regulering, og emnet ikke er særskilt behandlet i lovforslagets bemærkninger, forudsættes bekendtgørelsesreguleringen som udgangspunkt videreført ved nyudstedelse.

De resterende anbefalinger til fortolkning af direktivets bestemmelser vedrørende kontrakter og fakturering bør pga. bemyndigelsesbestemmelsernes karakter af rammebestemmelser i stedet fremgå af detailkravene, når de reguleres på bekendtgørelsesniveau. I den forbindelse vil ændring eller nyudstedelse af de pågældende bekendtgørelser medføre separate høringer for de enkelte bekendtgørelser, hvor disse detailkrav bliver specificeret. I den forbindelse vil der blive lejlighed til at afgive høringssvar vedrørende den præcise formulering af detailkravene.

10.2. Erhvervskunden som rettighedshaver

Dansk Energi, Ørsted, SEAS-NVE Strømmen, Dansk Erhverv, Norlys, Dansk Industri (m.fl.) udtrykker utilfredshed med, at erhvervsvirksomheder, når disse har en aftale med en elhandelsvirksomhed om levering af elektricitet, omfattes af rettighederne i artikel 10, 18 og bilag I om kontrakt- og faktureringskrav. Samtidig anbefales det, at der søges en minimumsimplementering fsva. tildelingen af rettigheder i art. 10, 18, og bilag I, til erhvervskunder.

Det uddybes i den forbindelse, at det forekommer uhensigtsmæssigt, at erhvervskunder tildeles disse rettigheder, samt at almindelige aftaleretlige regler bør yde tilstrækkelig beskyttelse til erhvervskunden, at beskyttelseshensynet for husholdningskunder og erhvervskunder ikke er det samme, at emnet behandles summarisk i lovbemærkningerne, og endelig at tildelingen af traditionelt set forbrugerretlige regler til erhvervskunder kan give anledning til tvivl om, hvorvidt erhvervskunder også dækkes af regler i forbrugeraftaleloven.

Ministeriets bemærkninger: *Erhvervsvirksomheder omfattes af rettighederne i artikel 10, 18 og bilag I om kontrakt- og faktureringskrav, når disse har en aftale med en elhandelsvirksomhed om levering af elektricitet, fordi hovedparten af disse rettigheder sikrer rettigheder for "slutkunder". Igennem en dialog med Europa -Kommissionen forud for høringen af lovforslaget, er det blevet klarlagt, at direktivet skal forstås således, at også erhvervskunder omfattes af rettigheder, der tildeles slutkunder.*

Definitionen af begrebet "slutkunde" er taget ud af lovforslaget, jf. afsnit 9. ovenfor. I stedet videreføres begrebet "elforbruger", der både dækker husholdningsforbrugere og erhvervsvirksomheder, når disse forbruger elektricitet. Dette har dog ikke nogen indflydelse på, at også erhvervs kunder skal sikres rettighederne i art. 10, 18 og bilag I.

Kravene i elmarkedsdirektivet binder medlemsstaterne, og Energistyrelsen har drøftet spørgsmålet om afgrænsningen af slutkundebegrebet med Europa-Kommissionen. Det anses derfor ikke som en mulighed at undtage erhvervsvirksomheder fra de rettigheder, der tildeles slutkunder i direktivet. Det fremgår således i bemærkningerne i lovforslaget, at erhvervs kunder skal tildeles slutkunders rettigheder. De enkelte detailkrav vil blive reguleret ved bekendtgørelse. Endelig bemærkes det, at beskyttelseshensynet ikke er identisk for de enkelte grupper af rettighedshavere, der er i slutkundebegrebet. Dette indgår i arbejdet med de bekendtgørelser, der skal gennemføre detailkravene i art. 10, 18 og bilag I.

10.3. Regler om varsling

Dansk Energi, Ørsted, N1 og Norlys anfører, at de nye krav om varsling, der forventes gennemført på baggrund af direktivets krav i art. 10, stk. 4, vil betyde, at elhandelsvirksomheder pålægges en stor byrde, bl.a. fordi varslingskravet nu skal gælde i forhold til slutkunder, herunder erhvervs kunder, og fordi varslingskravet vedrørende husholdningsforbrugere ikke kun kommer til at gælde for den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen.

Dansk Energi og Ørsted anfører, at det ikke er hensigtsmæssigt, at et krav om varsling af ændringer i tarifmetoder eller tariffer, når disse viderefaktureres uændret, ledsages af en ret til opsigelse, hvis varslingskravet ikke iagttages af elhandelsvirksomheden.

SEAS-NVE Strømmen anbefaler, at kravet om varsling udvides, således at husholdningsforbrugere får krav på at blive varslet om prisændringer i alle dele af leveringsprisen. Dette vil bevirke, at kravet om varsling kommer til at omfatte den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, prisen for net- og systemydelse, samt skatter, afgifter og PSO. SEAS-NVE Strømmen baserer dette på hensynet til, "at kunden skal kunne agere ud fra et fuldt oplyst grundlag", samt at "varslingsprocessen skal være simpel at drifte for elhandleren". SEAS-NVE Strømmen anbefaler dog, at den udvidede varsling ikke ledsages af en opsigelsesret, der følger af alle prisændringer. Således anbefaler SEAS-NVE Strømmen, at opsigelsesretten alene bør tilknyttes den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen.

Forbrugerrådet TÆNK udtrykker tilfredshed med, at sondringen mellem væsentlige og uvæsentlige ændringer udgår i forhold til varslingsforpligtelsen. Sondringen angives at give anledning til misforståelser hos forbrugerne, og samtidig mulighed for at gennemføre små ubemærkede prisstigninger, der tilsammen hæver prisniveauet, uden at forbrugerne reelt tilskyndes til at reagere.

Dansk Energi og Ørsted anfører, at det ikke er hensigtsmæssigt, at en undtagelse for varsling af prisændringer sammenkædes med elmarkedsdirektivets begreb ”dynamiske elpriskontrakter”. Årsagen er, at begrebet dynamiske elpriskontrakter ikke dækker alle de typer af variable prisaftaler, hvor en sådan undtagelse vil være relevant.

Dansk Energi og Ørsted anfører endelig, at lovforslaget ikke angiver en ramme for det tidsmæssige krav til varsling og anbefaler, at den tidsmæssige ramme heri ensrettes med direktivets krav. I de nuværende regler i elleveringsbekendtgørelsen er det tidsmæssige krav til varsling 3 måneder forud, i elmarkedsdirektivet er det 1 måned forud.

Ministeriets bemærkninger: *Forpligtelsen for elhandelsvirksomhederne til at varsle husholdningsforbrugere om ændringer i prisen forventes overordnet videreført efter samme model som i de eksisterende regler i elleveringsbekendtgørelsen. Det bevirker, at husholdningsforbrugerne gives den samme grad af forbrugerbeskyttelse som tidligere. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er der navnlig to modifikationer til dette. Dels fjernes væsentlighedskravet, fordi det ikke anses for at være i overensstemmelse med formuleringen i elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 4 om ”enhver” ændring. Dels gives husholdningsforbrugerne ikke en ret til opsigelse som følge af en varslet ændring i prisen for net- eller systemydelse, hvis elhandelsvirksomheden viderefakturerer betalingen for net- og systemydelse uændret til husholdningsforbrugeren, og den uændrede viderefakturering fremgår som et vilkår i kontrakten om levering af elektricitet. Denne modifikation er begrundet i, at elhandelsvirksomheden ikke bør udsættes for en risiko for opsigelse, når den prisændring, der ligger til grund for varslingen, ikke skyldes elhandelsvirksomheden.*

Husholdningsforbrugeren har dog fortsat en interesse i selve varslingen, da den bidrager til husholdningsforbrugers oplysningsgrundlag om den samlede pris.

Kredsen af rettighedshavere udvides i elmarkedsdirektivet i forhold til de nugældende regler i dansk ret til at gælde slutkunder, dvs. også erhvervskunder, når disse får leveret elektricitet af en elhandelsvirksomhed. Af hensyn til den særlige beskaffenhed af aftaler om levering af elektricitet mellem en erhvervskunde og en elhandelsvirksomhed, og da beskyttelseshensynet for erhvervskunder generelt ikke er det samme som for husholdningsforbrugere, angives det i bemærkningerne til lovforslaget, at varslingsforpligtelsen alene skal gælde den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, når køberen af elektricitet er en erhvervskunde. Dette bevirker, at direktivets krav om varsling i art. 10, stk. 4, gennemføres, uden at rettigheden til varsling udstrækkes ud over den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, når forholdene omkring kontrakten og beskyttelseshensynet tilsiger det.

Husholdningsforbrugeren vil have en interesse i at blive varslet om en prisændring i net- eller systemydelse, da det har en indflydelse på faktureringsbeløbet, men i det tilfælde hvor elhandelsvirksomheden viderefakturerer betalingen for net- eller systemydelse uændret til husholdningsforbrugeren, og hvor den uændrede viderefakturering fremgår som et vilkår i kontrakten om levering af elektricitet med husholdningsforbrugeren, bør

elhandelsvirksomheden ikke bære risikoen for opsigelse af kontrakten. Dansk Energi, Ørsted og SEAS-NVE's bemærkninger har på den baggrund givet anledning til, at det indføres i lovforslagets bemærkninger, at hvis en elhandelsvirksomhed viderefakturerer betalingen for net- og systemydelse uændret til en husholdningsforbruger, og den uændrede viderefakturering fremgår som et vilkår i kontrakten om levering af elektricitet, bør varslingsforpligtelsen ikke ledsages af en opsigelsesret for husholdningsforbrugeren. Da hovedparten af alle husholdningsforbrugere betaler net- og systemydelse på grundlag af en uændret viderefakturering, bevirker denne modifikation, at oplysningsgrundlaget forbedres for hovedparten af husholdningsforbrugere. Varslingsforpligtelsen udstrækkes dog ikke til ændringer i skatter, afgifter og PSO.

Dansk Energi og Ørstedes bemærkninger har yderligere givet anledning til, at det kommer til at fremgå i bemærkningerne til bemyndigelsesadgangen til fastsættelse af regler om varsling, at begrebet "variabel elpriskontrakt" anvendes i stedet for dynamisk elpriskontrakt. Dette skal bevirke, at alle variable elpriskontrakter, hvor prisen udledes af en fikseret beregningsmodel er omfattede af undtagelsen. Begrebet forventes ligeledes anvendt i selve undtagelsen i elleveringsbekendtgørelsen.

Lovforslaget lægger op til, at sondringen mellem væsentlige og uvæsentlige ændringer i elleveringsbekendtgørelsen udgår, fordi sondringen ikke vurderes at være i overensstemmelse med direktivets krav i art. 10, stk. 4 om varsling ved "enhver" ændring i leveringsprisen.

Det tidsmæssige krav til varsling indgår ikke i lovforslaget men vil i stedet blive fastsat ifm. nyudstedelsen af elleveringsbekendtgørelsen. Der vil være en separat høring, hvor de enkelte detailkrav bliver specificeret, herunder det tidsmæssige krav til varsling.

10.4. Aftaler om aggregering

Dansk Energi og Intelligent Energi anbefaler at kontrakt- og faktureringsrettighederne for aftaleparter med en aggregatorvirksomhed ikke udstrækkes videre end, hvad der fremgår i elmarkedsdirektivets art. 13 om aggregationskontrakter. Årsagen er den, at aggregationsydelsen ikke indebærer de "særlige beskyttelseshensyn", der modsvarende gælder for levering af elektricitet, fordi "elektricitet er "en vital ydelse".

Ministeriets bemærkninger: Bemærkningerne vedrørende kontrakt- og faktureringsrettigheder er ændret, således at det fremgår, at bemyndigelsen til fastsættelse af kontraktrettigheder følger artikel 13 om aggregationskontrakter. Det fremgår fortsat, at aggregatorvirksomheder kan forpligtes til iagttagelse af krav vedrørende fakturering, da det ikke kan udelukkes, at der kan komme et reguleringsbehov på området, men henvisningen til art. 18 og bilag I i direktivet udgår. Desuden fremgår det, at aftaleparter med aggregatorvirksomheder vil være dækket af almindelig aftaleret og, hvis der er tale om forbrugere i forbrugerretlig forstand, regler om forbrugerret.

11. Leveringspligten

Dansk Energi anbefaler, at den foreslåede model for videreførelse af den gældende leveringspligt med tilføjelse af undtagelser erstattes af en fokuseret ét-produkts model for leveringspligten, hvor alle elhandlere er forpligtiget til at tilbyde minimum ét leveringspligtigt produkt med en dynamisk elpris. Ét-produktmodellen foretrækkes af Dansk Energi, fordi den nuværende model for leveringspligt, ifølge Dansk Energi, udgør en hindring for et innovativt marked og begrænser mobilitet i elmarkedet.

Intelligent Energi, Ørsted, SEAS-NVE Strømmen, Norlys og Dansk Erhverv støtter op om forslaget af en ét-produkts model.

Dansk Energi har, i forbindelse med anbefalingen af ét-produkt modellen, anført, at selvom undtagelsesmodellen åbner for undtagelse af visse produkter, der isoleret vil kunne fremme fx fleksibilitet, vil reguleringen af sådanne undtagelser ske på bagkant af markedsudviklingen. N1 har anført, at formuleringen af undtagelserne vil kunne give anledning til fortolkningsproblematikker.

Ørsted har anført, at de enkelte undtagelser, der lægges op til i lovforslaget ikke er tilstrækkeligt begrundede. I den forbindelse findes det, at definitionen om at deltage i borgerenergifællesskaber er frivillig og åben er i modstrid med en undtagelse fra leveringspligten, samt at art. 17 ikke giver tilstrækkelig støtte til indførelse af en undtagelse fsva. levering ifm. aggregering.

Forbrugerrådet TÆNK udtrykker tilfredshed med videreførelsen af den gældende leveringspligt med de nævnte to undtagelser. Samtidig fremhæver Forbrugerrådet TÆNK, at der kan komme et fremtidigt behov for at afdække, om undtagelserne til leveringspligten bevirker, at graden af forbrugerbeskyttelse ved hovedreglen om leveringspligt forskydes.

Ministeriets bemærkninger: Med lovforslaget videreføres den gældende leveringspligt. Samtidigt indføres en bemyndigelse til at fastsætte undtagelser. I lovforslagets bemærkninger beskrives to undtagelser, der forudsættes reguleret ved bekendtgørelse med ikrafttrædelse 31. december 2020 Den ene undtagelse angår levering af elektricitet til borgerenergifællesskaber, den anden undtagelse angår levering af elektricitet i forbindelse med aggregering.

Indførelse af den foreslåede ét-produkts model vil bevirke, at den enkelte elhandelsvirksomhed alene vil være forpligtet til at udbyde et leveringspligtigt produkt til husholdningsforbrugere i et netområde. Antallet af leveringspligtige produkter i et netområde vil derfor være sammenfaldende med antallet af elhandelsvirksomheder, der tilbyder levering til husholdningsforbrugere i et netområde. Under den gældende leveringspligt, der videreføres, har husholdningsforbrugere krav på at kunne få leveret alle elprodukter, der udbydes af en elhandelsvirksomhed i et netområde, når produkterne er rettet husholdningsforbrugere.

Det vurderes, at hensynet til forbrugerbeskyttelsen bevirker, at den nuværende model, hvor leveringspligten omfatter ethvert elprodukt, bør opretholdes. Ved fastholdelsen af dette udgangspunkt vurderer ministeriet, at forbrugerbeskyttelsen sikres bedst, og at alle husholdningsforbrugere fortsat tilbydes et bredt udvalg af produkter for at skabe optimale betingelser for mobiliteten på markedet. Sårbare forbrugergrupper efterlades på denne baggrund ikke med et mindre udvalg af dyrere elprodukter.

Det vurderes dog samtidigt, at der er behov for undtagelser til leveringspligten. Ministeriet vurderer, at de to undtagelser vedrørende levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til borgerenergifællesskaber bevirker, at leveringspligten samlet set blødes op, mhp. at forbedre rammerne for aktivering af fleksibelt elforbrug og etablering af borgerenergifællesskaber. I forbindelse med den forventede øgede elektrificering af energiforbruget i samfundet vurderes det, at undtagelsen vedrørende levering af elektricitet i forbindelse med aggregering over tid vil kunne betyde, at en ikke ubetydelig del af det samlede elforbrug i Danmark leveres via produkter, der er undtaget leveringspligten

Der har i forbindelse med de to konkrete undtagelser, der indgår i lovforslagets bemærkninger, pågået et grundigt arbejde, hvori det har været målet at identificere de umiddelbart relevante undtagelser, sådan at de bedst varetager de hensyn, undtagelserne er begrundet i. I denne proces har der indgået en dialog med private interessenter og andre myndigheder, sådan at undtagelserne bedst muligt kunne afstemmes. I det omfang der opstår et fremtidigt behov for justering af undtagelserne, vil denne detailregulering kunne ske på bekendtgørelsesniveau. Den præcise formulering af de påtænkte undtagelser vil fremgå i bekendtgørelser, der sendes i offentlig høring i efteråret 2020.

Desuden bemærker ministeriet følgende vedrørende de enkelte undtagelser og deres forhold til elmarkedsdirektivet: Et krav om frivillig og åben deltagelse i et borgerenergifællesskab er ikke ensbetydende med, at alle husholdningsforbrugere bør tildeles en ret til at aftage elektricitet produceret i et bestemt borgerenergifællesskab. Når et borgerenergifællesskab har etableret i et anlæg til produktion af elektricitet, vil borgerenergifællesskabet i den forbindelse typisk have bundet sig til en investering. Desuden vil produktionskapaciteten på dette anlæg være begrænset. Den økonomiske binding, som investeringen udgør, og den begrænsede produktionskapacitet, bevirker, at et borgerenergifællesskab ikke bør forpligtes til at give alle husholdningsforbrugere ret til at aftage borgerenergifællesskabets produktion. En sådan forpligtelse ville i praksis udgøre en væsentlig barriere for etablering af borgerenergifællesskaber.

Aggregering af en husholdningsforbrugers forbrug forudsætter, at husholdningsforbrugeren har et regulerbart elforbrug af en vis størrelse, der kan aktiveres via en aggregatorvirksomhed. Ministeriet vurderer, at det vil være vanskeligt at aktivere husholdningsforbrugernes regulerbare elforbrug, hvis elhandelsvirksomheder ikke kan tilbyde særlige elprodukter til husholdningsforbrugere med et regulerbart elforbrug. Et sådan

regulerbart elforbrug kan f.eks. være forbrug, der er tilknyttet til en elbil eller en varmepumpe. Det gælder både for elforbrug til elbiler og varmepumper, at det samlede forbrug knyttet til forbrugstyperne er så stort, at aktiveringen af det fleksible elforbrug er særligt relevant, herunder for husholdningsforbrugeren og kommercielt set for elhandelsvirksomheden.

Endelig bemærker ministeriet følgende vedrørende perspektivet for den fremtidige anvendelse af undtagelser til leveringspligten: Undtagelserne til leveringspligten forventes at ville kunne anvendes i en stigende grad i fremtiden, til gavn for fremme af fleksibilitet og etableringen af borgerenergifællesskaber. Det vurderes dog ikke nu, og for den nærmeste fremtid, at anvendelsen af undtagelserne til leveringspligten bevirker, at der er en risiko for, at graden af forbrugerbeskyttelse ved den samlede ordning om leveringspligt forringes.

12. Ret til dynamisk elpriskontrakt

Dansk Energi, Ørsted og Norlys anser lovforslagets bestemmelse vedrørende ret til dynamisk elpriskontrakt, som andet led af en "dobbelt" leveringspligt, jf. Dansk Energis bemærkning om leveringspligt i afsnit 10.

Ørsted anser tærsklen på 100.000 kWh som problematisk, fordi den bevirker, at ikke kun husholdningsforbrugere, men også en del erhvervskunder omfattes af retten til en dynamisk elpriskontrakt. Ørsted henstiller til, at det klarlægges, om grænsen på 200.000 slutkunder skal forstås per netområde eller som national grænse. Endelig ønsker Ørsted at få klarlagt, om 100.000 kWh-tærsklen skal forstås på "målepunktsniveau" eller på "cvr-nummer niveau".

SEAS-NVE Strømmen ønsker tærskelværdien på 200.000 slutkunder fjernet, fordi den indebærer en "risiko for at skabe en skævvridning af konkurrencen blandt elhandelsvirksomhederne".

Forsyningstilsynet anfører, at implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 2, 1. pkt. og art. 11, stk. 3 ikke fremgår af lovforslaget. Bestemmelserne vedrører dels elhandelsvirksomheders informationsforpligtelse, dels slutkundens samtykke ved skifte til dynamisk elpriskontrakt.

Ministeriets bemærkninger: Bestemmelserne om dynamisk elpriskontrakt i elmarkedsdirektivet ligger adskilt fra bestemmelsen om leveringspligt. I direktivets forstand er der tale om to adskilte regelsæt.

Det vurderes ikke, at retten til en dynamisk elpriskontrakt hensigtsmæssigt kan indlemmes i reguleringen af den gældende leveringspligt. Det bemærkes i den forbindelse, at den ret, der afledes af leveringspligten og den ret, der skal gennemføres vedrørende dynamiske elpriskontrakter, ikke har sammenfald i forhold til rettighedshavere. Det er således husholdningsforbrugere, der afleder en ret af leveringspligten. Retten til dynamisk elpriskontrakt skal i medfør af direktivet sikres for "slutkunder". Dette vil, uanset model for

sammenlægning af rettigheder, bevirke, at det i alle tilfælde vil være nødvendigt at operere med forskellige rettighedshavere for de to forskellige rettigheder.

Det fremgår af art. 11, stk. 1, 2. pkt., at medlemsstaterne skal sikre, at "slutkunder (...) kan anmode om at indgå en dynamisk elpriskontrakt med mindst én leverandør og med enhver leverandør, som har flere end 200 000 slutkunder". Dette forstås sådan, at elhandelsvirksomheder skal forpligtes til at udbyde dynamiske elpriskontrakter, hvis de har flere end 200.000 elforbrugere. Forslaget til ny § 6 b, stk. 2 i elforsyningsloven er i forhold til denne del af art. 11 udtryk for minimumsimplementering. Afgrænsningen til forbrugsgrensen på 100.000 kWh sker for at ensrette bestemmelserne i forhold til de gældende bestemmelser i elforsyningsloven, bl.a. om etablering af en prisportal.

Ørstedes bemærkning har i den forbindelse givet anledning til, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at de 200.000 elforbrugere afgrænses til elforbrugere på nationalt niveau.

Gennemførelsen af art. 11, stk. 2, 1. pkt., der pålægger medlemsstaterne at sikre, at elhandelsvirksomhederne informerer slutkunderne fuldt ud om de muligheder, omkostninger og risici, der er forbundet med en dynamisk elpriskontrakt, sker ved bekendtgørelse. Det vurderes ikke, at art. 11, stk. 3, bevirker, at der er et særligt behov for regulering i en bekendtgørelse. Ændring af en kontrakt fra en fastpriskontrakt til en dynamisk elpriskontrakt vil, under den forventede ændring af reglerne om varsling i elleveringsbekendtgørelsen, betyde, at elforbrugeren får adgang til opsigelse. Se i tillæg hertil afsnit 10.3. i høringsnotatet.

13. Borgerenergifællesskaber

13.1. Definition og deltagelse

Middelgrunden Vindmøllelaug, Vedvarende Energi, Energifællesskabet Avedøre AmBA, KL og Københavns Kommune opfordrer til at definere borgerenergifællesskaber i elforsyningsloven på linje med definitionen i elmarkedsdirektivet. Energifællesskab Avedøre A.M.B.A og KK mener, at aktivitetsområde bør afklares, således at der skelnes mellem lokalt afgrænsede borgerenergifællesskaber og andre borgerenergifællesskaber. Sustain Solution og Boligselskabet Sjælland påpeger et problem ved, at almene boligorganisationer ikke kan deltage i borgerenergifællesskaber.

Dansk Fjernvarme og Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA anfører, at et borgerenergifællesskab ikke er en ny retlig enhed, da eksisterende fjernvarme- eller eldistributionsvirksomheder allerede lever op til definitionen. I den forbindelse anføres det, at andelsejede netvirksomheder er borgerenergifællesskaber, som ejer elnet.

Wind Denmark finder lovforslagets definition af borgerenergifællesskaber unødvendigt snæver, og at det er uklart, hvorvidt f.eks. andelsselskaber vil kunne blive inkluderet under denne definition.

Forsyningstilsynet påpeger, at der i lovforslaget ikke er taget stilling til, om andels-, ejer-, og lejeforeninger m.v. kan oprette sig som borgerenergifællesskaber.

Dansk Fjernvarme anfører, at kommuners deltagelse i borgerenergifællesskaber bør uddybes.

TEKNIQ og VELTEK foreslår, at der etableres en definition i lovforslaget af, hvad der er offentligt distributionsnet, og hvad der er internt elnet mellem aktører i et borgerenergifællesskab.

Ministeriets bemærkninger: Bemærkningerne har givet anledning til, at definitionen af et borgerenergifællesskab kommer til at fremgå af loven. Den foreslåede definition gennemfører direktivets definition med enkelte juridiske og tekniske modifikationer. Disse består dels i, at et borgerenergifællesskab beskrives som en "juridisk person" i stedet for en "retlig enhed", dels i at et borgerenergifællesskab kan bestå af "deltagere" eller "kapitalejere" i stedet for "medlemmer" eller "partshavere". Begge modifikationer sker af hensyn til korrekt anvendelse af dansk juridisk terminologi.

Desuden præciseres det i definitionen af et borgerenergifællesskab, at et borgerenergifællesskab ikke kan være en netvirksomhed. I denne forbindelse henvises til afsnit 13.2., der omhandler borgerenergifællesskabers adgang til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet.

Gennemførelsen af regler om VE-fællesskaber koordineres med gennemførelsen af regler om borgerenergifællesskaber. I den forbindelse bemærkes det, at VE-fællesskaber, der producerer og deler elektricitet, overordnet forventes reguleret på samme måde som borgerenergifællesskaber. Der gælder dog efter EU-reglerne enkelte forskelle mellem borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber. For det første kan små og mellemstore virksomheder indgå i deltagerkredsen i VE-fællesskaber, hvor det alene er små virksomheder, der kan indgå i deltagerkredsen i borgerenergifællesskaber. For det andet gælder der et nærhedskrav for etableringen af et fællesskab, der defineres som et VE-fællesskab. For borgerenergifællesskaber er der modsat VE-fællesskaber ikke krav om nærhed mellem anlæg og deltagere og kapitalejere. For det tredje indgår overvejelser om adgangen til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet ikke i lovforslaget til gennemførelse af regler om VE-fællesskaber, da VE-direktivet ikke behandler dette som en mulighed for VE-fællesskaber. For behandlingen af spørgsmålet om borgerenergifællesskabers adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet henvises til afsnit 13.2. Endelig henvises der til, at implementeringsfristen for VE-direktivet er 30. juni 2021.

Der vurderes ikke at være behov for en særskilt definition af lokalt afgrænsede borgerenergifællesskaber, da der ikke fastsættes særskilte regler for denne konstellation af

et borgerenergifællesskab. Dette betyder dog ikke, at indbyrdes nærhed ikke vil kunne bruges som et kriterie, der lægges til grund for tarifieringen. Der henvises i den forbindelse til afsnit 3., der behandler spørgsmålet om tarifiering.

Da borgerenergifællesskaber reguleres i elforsyningsloven, begrænses borgerenergifællesskabers virkeområde til anvendelsesområdet for denne lov. Elforsyningsloven finder anvendelse på produktion, transport, handel og levering af elektricitet. Fjernvarmeområdet er således ikke omfattet. Regler om almene boligers varetagelse af sideaktiviteter er desuden ikke omfattet af lovforslaget, da disse regler ikke ligger inden for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort

Et borgerenergifællesskab er et nyt rettigheds- og pligtsubjekt i elforsyningsloven. Dette påvirkes ikke af, om allerede eksisterende aktører på elmarkedet helt eller delvist falder inden for definitionen af et borgerenergifællesskab. En juridisk person vil således være et borgerenergifællesskab, hvis denne falder inden for definitionen i elforsyningsloven. Hvis en juridisk person falder inden for definitionen af et borgerenergifællesskab, vil denne juridiske person være omfattet af reguleringen af borgerenergifællesskaber, herunder rettigheder og pligter for borgerenergifællesskaber. En juridisk person vil ikke skulle ansøge om at blive et borgerenergifællesskab, ligesom den juridiske person heller ikke skal certificeres som et borgerenergifællesskab.

13.2. Ejerskab af net

Der er forskellige synspunkter i de indkomne høringssvar vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt borgerenergifællesskaber skal gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

I høringssvarene fra Avedøre Green City - Energifællesskab Avedøre A.m.b.a., Bofællesskab og Landsforening for Økosamfund, Sustain Solution og Boligselskabet Sjælland, Dansk Fjernvarme, Dansk Solcelleforening, BL Danmarks Almene Boliger, Miljøorganisationen Vedvarende Energi, Middelgrundens Vindmøllelaug, Bofællesskab DK og Landsforening for Økosamfund udtrykkes der utilfredshed med, at borgerenergifællesskaber ikke gives retten til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Som begrundelse anføres det, at borgerenergifællesskaber ikke bør tvinges til at anvende det kollektive net, at det bør være muligt at dele grøn strøm mellem matrikler, og at det strider mod intentionerne i direktivet ikke at give adgangen til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Wind Denmark, Sdr Herreds Kraftvarmeværker og Dansk Fjernvarme mener, at kravene til at etablere egne direkte linjer skal lempes.

Dansk Fjernvarme fremhæver, at direkte forbindelser udsætter netvirksomhederne for konkurrence, som dels vil skabe incitament til omkostningsægte prisstruktur, og dels er bedre monopolregulering end den nuværende indtægtsrammeregulering. Dansk Fjernvarme argumenterer desuden for, at borgerenergifællesskabers anvendelse af direkte

elforbindelser er samfundsøkonomisk effektivt, idet der spares en lang række omkostninger til netforstærkninger og transmission.

Bofællesskab DK og Landsforening for Økosamfund anfører i tillæg, at lovgivningen bør sikre, at der gives adgang til, at bofællesskaber kan etablere egne interne net.

I høringsvarene fra Dansk Energi, Cerius, N1, Norlys og Radius Elnet udtrykkes der tilfredshed med, at borgerenergifællesskaber ikke gives ret til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Det begrundes med, at det danske elnet ejes, drives og udvikles efter kollektive principper, og forbrugerejet udgør grundstenen i den danske elnetsektor. andre kollektive konstellationer, som borgerenergifællesskaber, bør af den grund ikke gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt drive og forvalte distributionsnet.

Uddybende bemærkes en række øvrige forhold, der taler imod at give borgerenergifællesskaber adgangen til at eje net. Flere koncessionshavere i et netområde vil betyde, at muligheden for at drive og udvikle et effektivt distributionsnet kompromitteres. Muligheden for virtuel måling gør desuden, at borgerenergifællesskabers ejerskab af elnet ikke er relevant. Endelig bemærkes det, at adgangen til ejerskab af net kan lede til en skævvridning mellem forskellige typer af borgerenergifællesskaber, der vil favorisere store, professionelt drevne borgerenergifællesskaber.

Dansk Erhverv anfører, at det bør være afgørende, at borgerenergifællesskaber ikke blot etableres for at spekulere i afgifter.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører mener, at der er behov for, at reguleringen tager højde for, at der ikke sker en suboptimering inden for det samlede nationale el-system, som vil resultere i, at forsyningen bliver dyrere for brugerne og samfundet.

Ministeriets bemærkninger: *Spørgsmålet om borgerenergifællesskabers ejerskab af distributionsnet er relateret til elmarkedsdirektivets artikel 16 stk. 2 litra b, der henviser til artikel 16 stk. 4. Det fremgår af direktivets af art. 16, stk. 2, litra b, jf. art. 16, stk. 4, at medlemsstaterne kan vælge om- og i hvilken udstrækning, borgerenergifællesskaber skal gives denne ret. Det er således valgfrit, om medlemsstaterne giver borgerenergifællesskaber mulighed for at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.*

I lovforslaget fremgår det, at borgerenergifællesskaber ikke skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Dette begrundes i tre forhold: 1) Det grundlæggende kollektivitetshensyn og hensynet til at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net i den nuværende model for udøvelse af netvirksomhed, 2) Administrative byrder, forpligtigelser og krav i forhold til rollen som distributionsoperatør, herunder krav om tredjepartsadgang. 3) Netvirksomheders eksisterende bevillinger.

Lovforslagets tilgang fastholdes med henvisning til disse forhold, der uddybes med nedenstående betragtninger. I øvrigt henvises der til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.5.3.2. i lovforslaget.

Danmark har et veludbygget kollektivt elnet, som er med til at sikre en omkostningseffektiv, og i global sammenhæng, meget høj elforsyningsikkerhed og understøtte den grønne omstilling og den stigende elektrificering af samfundet. Dette er til gavn for alle brugere af nettet. Hvis der åbnes op for, at borgerenergifællesskaber kan eje elnet, er der risiko for, at der vil opstå parallelle/dobbelte elnet, hvilket i alle tilfælde vil være samfundsøkonomisk uhensigtsmæssigt. Samtidig vil borgerenergifællesskabers ejerskab af elnet give borgerenergifællesskaber mulighed for at modregne lokal produktion og forbrug bag en fælles hovedmåler, og derved kunne undgå at betale tariffer og afgifter helt eller delvist for deres produktion og forbrug. Det vil betyde, at de tilbageværende elforbrugere efterlades med højere omkostninger til driften af det kollektive elnet, som skal være til rådighed for alle elforbrugere, også medlemmer af borgerenergifællesskaber. En selvstændig drift af bestemte dele af nettet vil dermed blot medføre en omfordeling af omkostninger mellem forskellige aktører og ikke en samlet reduktion af omkostningerne. Dette vil især påvirke de elforbrugere, som ikke har mulighed for- eller lyst til at indgå i et borgerenergifællesskab. Samlet set finder ministeriet derved, at der er en risiko for, at forslaget om borgerenergifællesskabers ejerskab af elnet vil have skæve fordelingsmæssige konsekvenser og føre til øgede omkostninger til de kollektive løsninger.

Netvirksomheder er underlagt en række krav og forpligtelser, både i medfør af elmarkedsdirektivet og i medfør af elforsyningsloven. Disse vil som udgangspunkt også skulle finde anvendelse for borgerenergifællesskaber, der driver distributionsnet, idet direktivet dog giver mulighed for at lempe på nogle krav og forpligtelser, såsom forbuddet mod varetagelse af lageraktiviteter, forudgående godkendelse af tarifmetoder mv. Hvis borgerenergifællesskaber selv skal varetage distribution af elektricitet, vil de tilsluttede elforbrugere som udgangspunkt skulle have gavn af den samme tryghed for at være sikret en stabil elforsyning. Dette indebærer krav om teknisk og finansiell kapacitet, samt med dette lovforslag, krav om fornøden personel kapacitet. Desuden indebærer det krav om dels tredjepartsadgang til elforbrugere, der vil tilsluttes borgerenergifællesskabets net uden at deltage i borgerenergifællesskabet, dels gælde deltagere i borgerenergifællesskabet, der måtte ønske at udtræde, men som fortsat vil være tilsluttet nettet. Samlet anses det som mere hensigtsmæssigt, at distributionsopgaven fortsat varetages af netvirksomheder, der er underlagt bevillingskravet med de dertil knyttede betingelser.

Ud over forskellige synspunkter for og imod adgangen til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet, anføres synspunkter vedrørende betaling af afgifter og tariffer i forbindelse med ejerskab af net, samt adgang til anlæg af direkte linjer.

Hvis borgerenergifællesskaber gives adgang til at dele produceret elektricitet på egne net, ville dette kunne påvirke borgerenergifællesskabers betaling af afgifter og tariffer. Borgerenergifællesskaber bør ikke drives af et incitament til afgiftsomgåelse. Hvad angår

tarifomkostninger kan supplerende kriterier eller principper for tarifiering reducere incitamentet til at eje net. Der henvises i denne forbindelse til afsnit 13.3. i høringsnotatet.

I stedet for ejerskab af net ville en mere differentieret prissætning inden for netområder kunne opnås uden en opsplitning af netdriften, hvis der ændres på reglen om adgang til geografisk differentiering af tariffjerne i elforsyningsloven. Lovforslaget behandler dog ikke denne regel. Der henvises i den forbindelse til tarifanalysen som offentliggjort af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i juni 2020. I analysen anbefales det at overveje en lempelse af forbuddet mod geografisk differentiering. Ved en sådan lempelse kan der åbnes op for udviklingen af nye tarifmetoder og netprodukter, der tilgodeser lokale forhold. I øvrigt henvises der til afsnit 13.3. i høringsnotatet.

Implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 16 om borgerenergifællesskaber ændrer ikke på elforsyningslovens bestemmelse om adgangen til at etablere direkte elforsyningsnet. I den forbindelse henvises til definitionen af direkte elforsyningsnet i § 5, nr. 4, og § 23 i elforsyningsloven. Bestemmelserne fremstår som gennemførelse af bestemmelserne om direkte linjer i elmarkedsdirektivet fra 2003, der med mindre ændringer er blevet videreført i de senere revisioner af elmarkedsdirektivet, og som fremgår af definitionen i artikel 2, nr. 41 og artikel 7, stk. 4, i elmarkedsdirektivet fra 2019. Efter definitionsbestemmelsen i lov om elforsyningsloven er direkte elforsyningsnet, som er beregnet til levering af elektricitet fra en elproduktionsvirksomhed til en anden elproduktionsvirksomhed eller bestemte forbrugere og som helt eller delvis erstatter benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet. Efter § 23, stk. 2, i lov om elforsyning kan en tilladelse til anlæg af direkte elforsyningsnet kun gives, hvis ansøgeren forinden har fået afslag på en anmodning om transport af elektricitet gennem det kollektive elforsyningsnet, og spørgsmålet ikke har kunnet løses ved forelæggelse for Forsyningstilsynet. Hermed gennemføres bestemmelserne i de tidligere udgaver af eldirektivet, der uændret er videreført i art. 7, stk. 4, i elmarkedsdirektivet, og som giver medlemsstaterne netop den option at gøre meddelelse af en tilladelse til at etablere en direkte linje afhængig af, at systemadgangen er blevet nægtet, eller at der er indledt en tvistbilæggelsesprocedure hos den regulerende myndighed. Gennemførelse af denne option i lov om elforsyning betragtes som udtryk for sikringen af den kollektive karakter af elforsyningen i Danmark. Der er ikke i forbindelse med den aktuelle implementering af elmarkedsdirektivet fra 2019 fundet anledning til at ændre gennemførelse af direktivets bestemmelser om direkte linjer ved ikke længere at udnytte optionen i direktivet

13.3. Virtuel afregning og tarifiering

Intelligent Energi, Dansk Energi, Radius Elnet, Cerius, N1 og DI mener ikke, at der er belæg for forlods at konkludere, at borgerenergifællesskaber hjælper elnettet og derfor skal have rabat på tariffen. Henvisningen til en særlig tarif for borgerenergifællesskaber bør i den forbindelse udgå.

Dansk Energi, Radius Elnet og N1 er i den forbindelse skeptiske overfor, at den planlagte cost-benefit analyse af distribuerede energiresourcer henhold til direktivets artikel 16. stk. 3 in fine kan føre til behov for supplerende principper eller kriterier til de gældende principper

for tarifiering i § 73 i elforsyningsloven. Grupper af kunder, der understøtter elnettet, tilgodeses fx gennem geografisk differentierede tariffer

Forsyningstilsynet og Vedvarende Energi giver modsat de eksempler, at eventuelle netfordele kan bestå i, at lokale ubalancer ikke skal balanceres over store afstande, hvilket potentielt kan frigive kapacitet på alle spændingsniveauer og reducere nettabet fra transport af el i det kollektive net, samt at mindre belastning af net ved lokalt forbrug og lagring samt fleksibilitet i produktion og forbrug og kan give mindre nettab samt mindre behov for netforstærkning.

Wind Denmark støtter de fordele, som lovforslaget lægger op til i forhold til tarifiering af borgerenergifællesskaber og opfordrer til, at metoden også anvendes på andre typer af juridiske enheder med kombinationer af elforbrug og elproduktion.

KL anfører, at der bør gives adgang til leje/leasing af netvirksomhedens målere. Det vil samtidig sikre borgernes ret til fleksibelt at kunne træde ind eller ud af et energifællesskab.

Danmarks Almene Boliger ønsker en virtuel afregningsmodel, hvor netselskaberne beholder deres målere.

Avedøre Green City, Københavns Kommune, Danmarks Almene Boliger, DTU CEE mfl. ønsker en form for nettoafregning, således at borgerenergifællesskabets produktion fratrækkes forbruget, som om det foregik bag en (fælles) hovedmåler.

Avedøre Green City – Energifællesskab Avedøre A.M.B.A og Københavns Kommune mener, at borgerenergifællesskaber bør have adgang til elnet, målepunkter og forbrugsdata, samt at der er behov for at definere et virtuelt net baseret på eksisterende målerpunkter, så forbrugsdata i realtid kan bruges til budgettering/opgørelse af og styring af det samlede forbrug.

Dansk Energi, Cerius, Radius Elnet, m. fl. mener omvendt ikke, at en virtuel afregning hænger sammen med en særlig tarifiering.

DTU CEE mener, at en model der i højere grad giver lige vilkår til borgerenergifællesskaber som er teknisk ækvivalente, på nær placering af afregningsmåler, på en bedre måde vil kunne sørge for, at borgerenergifællesskaber får den tilsigtede rolle, som er intentionen i elmarkedsdirektivet.

Dansk Energi og Radius Elnet anbefaler endelig, at det præciseres i bemærkningerne, at borgerenergifællesskaber ikke har juridisk status som én elforbruger.

Ministeriets bemærkninger: *Borgerenergifællesskaber kan potentielt bidrage med fleksibilitet ved at styre deres forbrug og produktion hensigtsmæssigt. Forventningen er, at fleksibiliteten kan være med til at aflaste elnettet på en måde, så investeringer vil kunne reduceres eller udskydes. Det fremgår af lovforslaget, at det i forbindelse med direktivimplementeringen skal sikres, at de fordele, som et borgerenergifællesskab evt. kan bidrage med i forhold til netdriften, afspejles i tarifieringen af borgerenergifællesskabet. Det er*

således angivet i bemærkningerne til lovforslaget, at der kan blive behov for supplerende regulering i forhold til elforsyningslovens bestemmelser om udformning af tariffer. Konkret henvises der til, at implementeringen af direktivets artikel 16 stk. 3 in fine giver anledning til, at Energistyrelsen udarbejder en cost-benefit analyse af distribuerede energiresourcer. Denne analyse skal danne grundlag for regulering af eventuelle supplerende kriterier eller principper for tarifiering. Således vil de eventuelle fordele som borgerenergifællesskaber kan bidrage med i forhold til netbesparelser kunne bevirke, at borgerenergifællesskaber opnår besparelser på tarifferne.

Borgerenergifællesskaber skal dog hverken være underlagt bedre eller dårligere vilkår end andre markedsdeltagere, når distribuerede energiresourcer eventuelt giver anledning til regulering af supplerende kriterier eller principper. Andre kundegrupper, der giver anledning til samme besparelser, bør have adgang til den samme eller en tilsvarende tarif.

Overordnet fastholdes elforsyningslovens model for udarbejdelse af tariffer. Det er derfor op til netvirksomhederne og Energinet at definere en tarifieringsmodel, der kan anvendes i praksis. Tarifmetoderne skal anmeldes til- og godkendes af Forsyningstilsynet.

I praksis kan det ske ved mere dynamiske tariffer på både produktion og forbrug ift. geografi og tid eller særlige netprodukter, som tilbyder en lavere tariffbetaling knyttet til aftaler om maksimal belastning af elnettet. Det er vurderingen, at tarifiering med grundlag i de allerede gældende principper for tarifiering samt eventuelt supplerende principper eller kriterier, er den mest retvisende og hensigtsmæssige måde at modsvare borgerenergifællesskabers engagement og aktivitet i elsystemet.

Elforsyningsloven tillader p.t. ikke geografisk differentiering af tariffer inden for et netområde. Det fremgår dog af klimaaftalen af 22. juni 2020, "at der indføres den nødvendige lovgivning, der muliggør indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau". Efter omstændighederne vil borgerenergifællesskaber desuden eksempelvis godt kunne tariferes ud fra deltageres eller kapitalejeres indbyrdes nærhed til hinanden, uden at det berører elforsyningslovens nuværende regel om geografisk differentiering.

13.4. Anvendelse af markedsaktører

Som en del af lovforslagets model for deling af elektricitet skal borgerenergifællesskaber dels benytte netvirksomhedernes elnet til deling og dels indgå aftale med en elhandelsvirksomhed mhp. håndtering og fordeling af borgerenergifællesskabs elproduktion. Vedvarende Energi, Sustain Solution, Københavns Kommune, Boligselskabet Sjælland, Dansk Solcelleforening m.fl., er utilfredse med, at modellen gør borgerenergifællesskaber afhængige af kommercielle aktører. Dansk Energi og Ørsted understreger vigtigheden af, at markedsrollerne holdes intakte, og at der ikke skabes undtagelser og forvridende konkurrence.

Ministeriets bemærkning: *Det er ministeriets vurdering, at elmarkedet og dets videre udvikling bygger på en række fundamentale principper i forhold til at sikre en klar rolle- og*

ansvarsfordeling. Ministeriet vurderer ikke, at det er befordrende for den grønne omstilling at give borgerenergifællesskaber særlige muligheder uden om de etablerede markedsprocesser. Det vurderes som mest effektivt, også når det gælder delingen af elektricitet inden for borgerenergifællesskaber, at dette håndteres som en almindelig levering. Det betyder, at borgerenergifællesskaber, der deler elektricitet via det kollektive net, skal gøre brug af de etablerede markedsroller eller oprettes som aktør og dermed ifalde samme ansvar og krav. Der vil som følge heraf opstå mindst mulig forskelsbehandling. Tilgangen vurderes dermed at være forholdsmæssig afpasset og i overensstemmelse med direktivet, der foreskriver, at borgerenergifællesskaber bør have mulighed for at agere på markedet på lige vilkår uden at forvride konkurrencen med de samme rettigheder og forpligtelser, som gælder for andre elektricitetsvirksomheder på markedet.

En alternativ model til det foreslåede er at udvikle Energinets DataHub til at håndtere delingen af elektricitet internt i et borgerenergifællesskab. Dette har været drøftet med Energinet. For det første vil dette medføre væsentlige ændringer i DataHub og de omkringliggende systemer. For det andet vil denne løsning ikke kunne sikre muligheden for at dele inden for distribuerede fællesskaber på tværs af prisområder (dvs. mellem Vest- og Østdanmark), og modellen vil på denne måde ikke opfylde direktivets krav om åben deltagelse i borgerenergifællesskaber.

13.5. Adgang til data

KL, Københavns Kommune, Avedøre Green City, Sustain Solution, Boligselskabet Sjælland fremfører, at energifællesskaber har behov for adgang til egne forbrugsdata. Det uddybes, at forbrugsdata i realtid kan bruges til beregninger og styring af det samlede forbrug inden for et borgerenergifællesskab. Det vil samtidig sikre borgernes ret til fleksibelt at kunne træde ind eller ud af et energifællesskab.

KL, Københavns Kommune, BL – Danmarks Almene Boliger efterspørger en adgang til at benytte egne målere eller en lovsikret ret til leje/leasing af netvirksomhedens målere.

Norlys vurderer, at nem og enkel adgang til data i realtid er en forudsætning for et borgerenergifællesskab. Dette kan fx sikres ved adgang til ikke-verificeret data fra datahubben. Norlys mener, at omkostningen bør blive omfattet af den kollektive nettarif.

Dansk Erhverv mener, at digitalisering og øget adgang til og anvendelse af forbrugsdata er afgørende for udvikling af nye innovative fleksibilitetsløsninger til forbrugere og virksomheder. Derfor bør forbrugsdata frisættes og gøres tilgængelig for eksterne parter.

Dansk Energi påpeger, at netvirksomhederne allerede varetager opgaver med indberetning af afregningsdata i DataHub, som kan tilgås af elhandlerne. Dansk Energi vurderer, at dette er tilstrækkeligt til, at elhandlerne med udgangspunkt i afregningsdata fra DataHub kan varetage deling af elektricitet for borgerenergifællesskabet på aftalebaserede vilkår. På den baggrund har de svært ved at se en klart defineret rolle for netvirksomhederne i forhold til at lette borgerenergifællesskabernes deling af elektricitet.

Ministeriets bemærkninger: Adgangen til måledata er et centralt element for at kunne etablere borgerenergifællesskaber. En række aktører efterlyser bedre vilkår for dette, mens netvirksomhederne mener, de gældende vilkår er tilstrækkelige.

Adgang til målerdata i så nær realtid som muligt, og som minimum i forhold til markedets afregningsintervaller, er afgørende for et borgerenergifællesskab, hvis det skal kunne sikre samtidighed i forhold til produktion og forbrug. Der kan være tekniske udfordringer forbundet hermed, men lovgivningsmæssigt er der allerede etableret grundlag herfor i målerbekendtgørelsens bestemmelser om adgang til egne forbrugsdata. I forhold til at leje, lease eller overtage målere fra netvirksomheder er det ikke et forhold, der reguleres ved lovforslaget, da dette ikke er relevant ift. muligheden for at dele elektricitet inden for et borgerenergifællesskab via det kollektive net. Reglerne i forbindelse med måling af egenproduktion ændres ikke. Målerne er netvirksomhedernes ejendom, og det vurderes at bero på aftaler mellem netvirksomhederne og borgerenergifællesskaber, i hvilket omfang der kan laves særlige ordninger vedr. disse. Der henvises til, at det er pålagt netvirksomhederne at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling og ikke egetforbrug af elektricitet.

13.6. Øvrige forhold

Dansk Energi, Radius og N1 finder det uheldigt, at lovforslagets bemærkninger formuleres på en måde, som giver indtryk af, at man ved en senere ændring af bevillingssystemet vil kunne inddrage dele af netvirksomhedernes bevillingsområder, idet det anføres, at "netvirksomheders eksisterende bevillingsret bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet."

Ministeriets bemærkninger: Dansk Energi, Radius og N1's bemærkninger har givet anledning til, at afsnittet i høringsudgaven af lovforslaget ændres med følgende ordlyd:

"Netvirksomhedernes ret til deres bevilling under det gældende bevillingssystem bevirker derfor, at ministeriet ikke kan pålægge netvirksomhederne delvise bevillingsoverdragelser til borgerenergifællesskaber." ændres til: "Netvirksomhedernes bevillinger bevirker derfor, at ministeriet ikke kan pålægge netvirksomhederne delvise bevillingsoverdragelser til borgerenergifællesskaber."

Hermed præciseres, at det er den ret, som netvirksomhederne støtter på deres bevillinger, der gør, at ministeriet ikke kan pålægge delvise bevillingsoverdragelser.

Endvidere ændres følgende formulering: "[N]etvirksomheders eksisterende bevillingsret bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet". Afsnittet ændres til: "[N]etvirksomheders eksisterende bevillinger bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet."

Begrundelsen for denne ændring er ligeledes, at der ikke er tale om en ret til en bevilling men en ret, der er støttet på en bevilling.

I øvrigt bemærkes det, at formuleringen i de almindelige bemærkninger henviser til, at de argumenter, der er givet til støtte for at afskære borgerenergifællesskaber fra at kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet, er fremdraget på tidspunktet for lovforslagets udarbejdelse. Bemærkninger i et lovforslag kan ikke begrænse lovgivers fremadrettede lovgivningskompetence.

Forsyningstilsynet bemærker, at det i lovforslaget ikke eksplicit fremgår, hvorvidt et borgerenergifællesskab kan få adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte et jævnstrømsdistributionsnet (DC-net). Desuden bemærker Forsyningstilsynet, at der er tilfælde af drift af interne fordelingsnet, eksempelvis i andels-, ejer-, og lejeforeninger, som forsyner foreningens beboere. I den forbindelse bemærker Forsyningstilsynet, at det kunne være hensigtsmæssigt, om det i lovforslaget blev afklaret, hvorvidt andels-, ejer-, og lejeforeninger m.v. skal frasælge internt fordelingsnet, hvis de ønsker at oprette sig som et borgerenergifællesskab. Forsyningstilsynet bemærker videre, at den nuværende retsstilling for udlejningsejendomme med flere beboere (på samme matrikel eller fordelt på flere matrikler), som er ejet af en juridisk eller fysisk person er, at der er mulighed for at drive interne fordelingsnet og dermed også mulighed for at dele elektricitet produceret med solceller i/på ejendommen. Der er tilmed mulighed for at dele el-produktion uden om det kollektive elnet. Hvis sådanne ordninger afskæres, vil der være tale om en forringelse for disse.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at der etableres en definition i lovforslaget af, hvad der er offentligt distributionsnet, og hvad der er internt elnet mellem aktører i et borgerenergifællesskab.

Ministeriets bemærkninger: *Det ligger uden for lovforslagets rammer at behandle et særskilt spørgsmål om adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte et jævnstrømsdistributionsnet (DC-net). I forhold til eksisterende interne fordelingsnet, dvs. net, der drives af private aktører, uden at de er underlagt elforsyningslovens regulering, bemærkes det indledningsvis, at lovforslaget ikke ændrer ved Energistyrelsens praksis vedrørende disse net og særlig de betingelser, der skal være opfyldt for, at sådanne net lovligt kan opereres uden, at elforsyningslovens regulering finder anvendelse. Dernæst bemærkes det, at der i sådanne situationer ikke vil være tale om deling af elektricitet inden for et borgerenergifællesskab. Borgerenergifællesskaber deler deres producerede elektricitet på det kollektive net. Interne net er ikke en del af det kollektive net. Dette skal forstås sådan, at fx en lejeforening med et internt net godt kan være medlem af et borgerenergifællesskab, men det er kun den elektricitet, der udveksles med det kollektive net, der reguleres i forhold til reglerne for et borgerenergifællesskab. I forhold til en evt. intern fordeling af egenproduktion er der stadig tale om en sammenslutning af egenproducenter. Det vil sige, at interne fordelingsnet i fx en udlejningsejendom hverken skal frasælges, eller at reglerne for disse ændres i forbindelse med indførelsen af regler for borgerenergifællesskaber.*

14. Aggregatorvirksomheder

14.1. Generelt

Ørsted anfører, at der bør afventes med at fastsætte detailregler indtil markedet for aggregering krystalliserer sig mere, og alle parter faktisk ved, hvad der skal reguleres.

Ministeriets bemærkninger: Elmarkedsdirektivets bestemmelser skal gennemføres i national lovgivning den 31. december 2020. Ministeriet anerkender behovet for, at der forbliver en vis grad af fleksibilitet i forbindelse med den efterfølgende praktiske implementering i form af markedsforskrifter udarbejdet ved Energinet. Detaljerne omkring korrektion af ubalancer og compensation fremgår ikke af direktivet og vil heller ikke blive fastlagt ved lov. Til gengæld vurderer ministeriet, at visse principper skal overholdes, når aggregering foretages i markedet. Reglerne, der primært vil fremgå i en kommende bekendtgørelse om aggregering, vil derfor være fastsat ud fra en overordnet tilgang om, at uafhængige aggregatorvirksomheder skal have adgang til markedet, at deres aktivering af fleksibelt forbrug ikke må ske på bekostning af øvrige markedsdeltagere, og at forbrugerne i forbindelse med aggregering skal beskyttes i tilstrækkelig grad.

Dansk Energi og iEnergi understreger, at aggregatorvirksomheder skal stilles ens med borgerenergifællesskaber i det omfang, at de leverer de samme ydelser. Københavns Kommune understreger tilsvarende at aggregatorvirksomheder og borgerenergifællesskaber bør sidestilles. iEnergi anbefaler ydermere, at kunder, der hjælper elnettet, uanset om disse er del af et borgerenergifællesskab og eller en del af en aggregatorvirksomheds kundeportefølje skal behandles ens ift. nettariiffen. iEnergi fremhæver her, at elforsyningslovens § 73 eksplicit bør styrke formuleringen om muligheden for geografisk differentiering af nettariiffer, når kunder hjælper elnettet.

Ministeriets bemærkninger: Der gælder som udgangspunkt de samme regler for borgerenergifællesskaber, når de udøver aggregatorvirksomhed, som der gælder for kommercielle aggregatorvirksomheder. Det er Energinet og netvirksomhederne, der i deres metoder, der vil skulle godkendes af Forsyningstilsynet, bør tage hensyn til de omkostninger og eventuelle fordele bestemte kundekategorier giver anledning til. Ministeriet vurderer ikke, at elmarkedsdirektivet stiller krav om, at muligheden for geografisk differentiering skal udvides i forhold til de gældende regler.

TEKNIQ og VELTEK anfører, at det er vigtigt, at der i Danmark, så vidt muligt, anvendes gængse internationalt standardiserede kommunikationsprotokoller til kommunikation mellem teknisk udstyr og de enkelte aggregatorvirksomheder og andre aktører i energisektoren, herunder elhandelsvirksomheder og netvirksomheder.

Ministeriets bemærkninger: Energinets DataHub er etableret for at sikre de nødvendige processer og dataudveksling i markedet. Ministeriet vurderer ikke herudover, at der er behov for at fastsætte nærmere regler om standardiserede kommunikationsprotokoller.

Forbrugerrådet TÆNK anfører, at en udvidelse af opgaverne tildelt elpris.dk til også at omfatte aggregeringsprodukter vil medvirke til øget gennemsigtighed og bedre beskyttelse af forbrugerne.

Ministeriets bemærkninger: Elmarkedsdirektivet angiver ikke det krav, at aggregeringsprodukter skal indgå i nationalt fastsatte regler om sammenligningsværktøjer. Ministeriet er dog enig i behov for transparens omkring aggregeringsprodukter. Det vurderes dog ikke på nuværende tidspunkt at være hensigtsmæssigt at inkludere aggregeringsprodukter på prisportalen elpris.dk. Til gengæld er det ministeriets hensigt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at aggregeringsaftaler der er knyttet til elleveringsaftaler skal indeholde en henvisning til produktet på prisportalen, såfremt produktet falder ind under elhandelsvirksomhedernes pligt til indberetning af priser, tariffer og rabatter.

14.2. Regulerbart forbrug

Dansk Energi og iEnergi anfører, at introduktionen af det nye begreb 'regulerbart forbrug' skaber begrebsforvirring og kan vise sig at hindre innovation og markedsmobilitet for aggregatorer og elleverandører. Det vil skabe en barriere for aggregatorvirksomheder og er dermed i strid med direktivets ånd om at lette kundens mulighed for at blive aktiv kunde.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet anser det for nødvendig at indføre begrebet, for at beskrive det forbrug en aggregatorvirksomhed håndterer. Elmarkedsdirektivets definition af 'fleksibelt elforbrug' er for upræcis i den sammenhæng, da dette også dækker over ændringer i forbrugsmønstret, som en elforbruger selv foretager på baggrund af markedssignaler. En aggregatorvirksomheds aktiviteter på markedet bliver først aktuel, når der foretages direkte styring af forbruget.

N1 anfører, at begrebet 'regulerbart forbrug' ikke er dækkende, da batteriers forbrug kan reguleres og kan gøre forbrug af almindelige husholdningsinstallationer, som ellers formentlig ikke er at betragte som regulerbart forbrug, til regulerbart forbrug.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet antager, at det i et sådant tilfælde vil være batteriets forbrug, der anses for at være det regulerbare forbrug.

N1 og iEnergi anfører, at det regulerbare forbrug kun vil kunne adskilles ved separate målinger. Aggregatorvirksomheder skal nærmere dokumentere, hvilke dele af forbruget, der kan defineres som regulerbart og dermed falde ind under undtagelsen for leveringspligt.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet forudsætter et særskilt målepunkt for at der kan ske en undtagelse fra leveringspligten.

14.3. Uafhængig aggregatorvirksomhed og kompensation

Dansk Energi og iEnergi samt Dansk Erhverv giver udtryk for, at den i lovforslagets bemærkninger beskrevne model 1, der indebærer, at en uafhængig aggregatorvirksomhed blot behøver at være uafhængig af kundens eksisterende elhandelsvirksomhed, vil være tilstrækkelig for at sikre fuld implementering. Den i lovforslagets bemærkninger beskrevne

model 2, der indebærer, at en uafhængig aggregatorvirksomhed ikke må være tilknyttet nogen af kundens elhandelsvirksomheder, bør implementeres efter behov. Dansk Energi understreger, at det vil være uhensigtsmæssigt at implementere model 2, hvis der ikke er en besluttet efterspørgsel efter modellen i markedet. iEnergi tilkendegiver i sit høringssvar, at model 2 for tiden ikke efterspørges. Dansk Energi, iEnergi og Energinet anbefaler, at der ikke fastsættes en tidsfrist for implementering af model 2. TEKNIQ/VELTEK anbefaler, at det eksplicit kommer til at fremgå af loven, at andre aktører end elhandelsvirksomheder skal gives adgang til at operere på området. Ørsted anfører, at elhandelsvirksomheder bør kunne få indsigt i, om der sker aggregering eller lignende på et givet målepunkt, så der kan tages hensyn hertil ved balancering.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet vurderer, at en uafhængig aggregator, ifølge elmarkedsdirektivets definition, ikke må være tilknyttet kundens elhandelsvirksomhed. Dette sikres kun i tilstrækkelig grad, hvis model 2 implementeres som en mulighed. På denne måde vil der være bedre mulighed for, at nye aktører kan operere på området. Da det er Energinet, der udmønter model 2 i sine markedsforskrifter, vil der være et vist råderum for at tilrettelægge modellen behovsdrivet. Ministeriet har ikke til hensigt som udgangspunkt at fastlægge et bestemt tidspunkt for, hvornår model 2 skal være implementeret. Det forventes derimod, at der ved bekendtgørelse gives Klima-, Energi- og Forsyningsministeren hjemmel til at fastsætte en frist. Det er ministeriets vurdering, at Energinets metode for korrektion af ubalancer og kompensation vil gøre, at det ikke bliver relevant for elhandelsvirksomheder at få indsigt i, om der foretages aggregering på et målepunkt, da elhandelsvirksomheden ikke vil skulle tage hensyn hertil ved balancering.

Ørsted fremfører, at de nye markedsroller, herunder aggregatorvirksomheder, ikke må begunstiges på bekostning af de traditionelle markedsaktører. Samtidig bemærker Dansk Energi og iEnergi, at der ikke vil være behov for at fastsætte økonomisk kompensation, når der etableres en model for korrektion af ubalancer.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet vurderer, at for at undgå, at aggregatorvirksomheder påfører elhandelsvirksomheder omkostninger i forbindelse med aktivering af det fleksible forbrug, vil der være behov for at fastsætte rimelige regler for kompensation. En model, der kun korrigerer for ubalancer, vil givetvis medføre, at elforbrugeren involveres i kompensationsmekanismen, hvilket for husholdningsforbrugere forekommer uhensigtsmæssigt. I forbindelse med Energinets udarbejdelse af kompensationsmodellen, må det vurderes, om en kompensation igennem ubalanceafregningen viser sig at være en farbar vej.

15. Dataforvaltning

Dansk Energi anbefaler, at henvisningerne til fleksibelt elforbrug og andre ydelser ifm. datahubben udgår af bemærkningerne om dataforvaltning. Dansk Energi påpeger i den forbindelse, at datahubben hverken er skabt eller egnet til at varetage opgaver med understøttelse af netvirksomhedernes specificering og anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Bemærkninger i loven bør ikke udelukke muligheden for databehandling gennem andre

former for it-platforme for at understøtte udviklingen af markedet for forbrugsfleksibilitet og andre fleksibilitetsydelser både for så vidt angår fleksibilitetsydelser, udskillelse af data til brug for fleksibilitetsydelser og andre ydelser. Netvirksomhederne vil have en særlig interesse i en eller flere platforme, der er egnede til at udbyde konkrete, lokale netbehov, indhente bud på levering af fleksibilitetsydelser til at dække disse behov samt sikre robust validering og afregning af disse ydelser mellem aktør/kunde og netvirksomhed.

Cerius påpeger i forlængelse heraf, at indførelse af fleksibilitetsprodukter og det igangværende data-frigørelses-projekt vil medføre en række nye former for data. Da datahubben er designet til at sikre grundlaget for engrosafregningen, bør det overvejes, om datahubben er den teknisk, økonomisk og brugervenlige bedst tænkelige platform til at sikre opsamling, præsentation og udveksling af de nye former for data – eller om der findes andre alternativer, som vurderes mere anvendelige og omkostningseffektive.

Dansk Erhverv påpeger, at forbrugsdata bør frisættes og gøres tilgængeligt for eksterne parter under hensyntagen til GDPR. Det bør samtidig være muligt ved et enkelt og simpelt accept fra forbruger eller virksomhed at anvende disse data til produktudvikling og levering af nye fleksibilitetsservices. Data bør gøres tilgængelig via én samlet adgang på en let og overskuelig måde, så brugerne har et sted, hvor de kan finde forsynings- og forbrugsdata m.m. Elnetsselskabernes omkostninger ved datahåndtering bør inkluderes i indtægtsrammerne, således omkostningerne dækkes.

N1 påpeger, at det bør overvejes, om der på sigt kan opstå en konflikt mellem det, at fremsendelse af data til berettigede parter er begrænset til datahubben og det, at anvendelsen af data skal bruges til andet end almindelig afregning af elforbrugere.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet finder, at datahubben indeholder data af relevans for bl.a. fleksibelt elforbrug, og at sådanne data derfor skal omfattes af bemærkningerne om dataforvaltning. Det er dog ministeriets vurdering, at bemærkningerne ikke hindrer, at der fremadrettet udvikles alternative it-platforme til at understøtte fleksibilitetsmarkeder

Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – regulering af netvirksomheder samt af Energinet

16. Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab

16.1. Høringsudgavens to modeller for netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab

De Frie Energiselskaber, Forbrugerrådet, Landbrug & Fødevarer, og FSE støtter de to modeller for indkøb af elektricitet til dækning af nettab, der er beskrevet i høringsudgaven af lovforslaget.

Dansk Energi, DI Energi, og TREFOR mener ikke, at balanceansvarsopgaven i modellen med direkte indkøb af elektricitet til dækning af nettab i spotmarkedet er en opgave, som netvirksomheder bør varetage. Dansk Energi anbefaler, at modellen med direkte indkøb i et spotmarked fjernes i sin helhed. DI Energi bemærker, at opbygning af kompetencerne i netvirksomhederne vil være et fordyrende element, og regningen sendes videre til slutbrugerne. TREFOR bemærker, at det vil kræve specielle kompetencer, der ligger ud over drift af elnettet. N1 vurderer, at modellen med direkte indkøb i spotmarkedet ikke vil blive benyttet af mange netvirksomheder og påpeger, at opgaven med balanceansvaret ligger langt fra netvirksomhedens øvrige opgaveportefølje. Ørsted vurderer, at det er samfundsøkonomisk mere effektivt at udbyde opgaven, frem for at hver netvirksomhed selv skal indgå i rollen som balanceansvarlig.

Ministeriets bemærkninger: Bemærkningerne til modellen for indkøb af elektricitet til dækning af nettab, hvorefter netvirksomheden indkøber elektricitet til dækning af nettab direkte i et spotmarked, har givet anledning til, at modellen tages ud af lovforslaget. Det sker på baggrund af, at ministeriet i lyset af høringssvarene ikke forventer, at modellen vil blive anvendt af netvirksomhederne i praksis. Ministeriet vurderer derfor, at det ikke ville være proportionalt at anvende ressourcer på at beskrive og udmønte modellen. Den anden model med udbud er bibeholdt i lovforslaget.

16.2. Forhold vedrørende markedsmæssighedskrav i § 46 EFL og kravet efter direktivet

Cerius, Dansk Energi og DI Energi mener, at elmarkedsdirektivets krav til indkøb af elektricitet til dækning af nettab allerede er opfyldt, hvis netvirksomhederne foretager indkøbet efter bestemmelserne i EFL § 46 om markedsmæssighed. Cerius og Dansk Energi begrundet dette med, at reglerne om markedsmæssighed skal sikre, at transaktioner mellem koncernforbundne selskaber sker på markedsmæssige vilkår, dvs. på samme vilkår en transaktion mellem uafhængige parter. Dansk Energi skriver videre, at et markedsmæssigt indkøb af elektricitet på det frie elmarked i sin natur er både gennemsigtigt, ikke-diskriminerende og markedsbaseret, samt at netvirksomhederne typisk indhenter tilbud fra flere elhandlere, samt at flere netvirksomheder har udbudt opgaven. Cerius og DI Energi bemærker, at den nye § 45 a indskrænker netvirksomhedernes handlemuligheder.

TREFOR anfører mere generelt, at det er ledelsen i de enkelte netvirksomheders ansvar at optimere driften i selskaberne og anvende anerkendte metoder i markedet til løsning af opgaven, og det derfor ikke er nødvendigt at fastsætte regler om indkøb af elektricitet til dækning af nettab.

Radius har forståelse for, at der lægges op til, at nettab kan udsættes for udbud, og mener, at en mere ensartet tilgang til indkøb af nettab hos netvirksomheder kan bidrage til at fastsætte mere ensartede vilkår for elleverandørerne. Ørsted ser gerne, at elektricitet til

dækning af nettab konkurrenceudsættes blandt elleverandørerne, og helst i frit udbud fx efter fastlagte udbudsregler.

Cerius og Dansk Energi kritiserer endvidere, at der i lovbemærkningerne nævnes en risiko for krydssubsidiering i forbindelse med koncernterne indkøb af elektricitet til dækning af nettab. Det vurderer parterne er reguleret med kravet om dokumentation af transaktionernes markedsmæssighed over for Forsyningstilsynet i EFL § 46. DI Energi bemærker mere generelt, at netvirksomheder, der indgår i energikoncerner skal have mulighed for at høste synergifordele. Radius finder det uheldigt, at lovbemærkningerne nævner, at der kan være tale om krydssubsidiering af et koncerntforbundet selskab, selv om kontrakten er indgået via udbud. FSE er omvendt helt enige i lovbemærkningernes betragtninger om risiko for krydssubsidiering. Landbrug & Fødevarer er ligeledes enige i, at reglerne skal strammes i forhold til risikoen for krydssubsidiering ved netvirksomhedernes samhandel med forbundne elhandelsvirksomheder. De Frie Energiselskaber vurderer, at de koncerntforbundne elhandelsvirksomheder vil få en fordel af den store, sikre volumen i kontrakter om el til dækning af nettab, selvom transaktionen er markedsmæssig.

Ministeriets bemærkninger: *Flere høringsparter mener, at kravet om markedsmæssighed i sig selv sikrer opfyldelse af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5. Denne vurdering er ministeriet ikke enig i, idet ministeriet vurderer, at tilføjelsen i det reviderede elmarkedsdirektiv om, at distributionssystemoperatøren skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelsen af den energi, de anvender til at dække energitab i distributionsnettet, beskriver den rolle, som netvirksomheder skal påtage sig, når de ved indkøbet interagerer med konkurrenceudsatte virksomheder. Ministeriet vurderer videre, at elmarkedsdirektivet indeholder et krav om, at netvirksomhedernes indkøb af elektricitet til dækning af nettab skal markedsgøres, f.eks. gennem et udbud, for at opfylde dette kriterium. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at indkøbet kan dokumenteres at være sket på markedsmæssige vilkår efter EFL § 46.*

Lovbemærkningerne er desuden blevet tilpasset for at tage højde for høringsparternes bemærkninger vedrørende koncernterne indkøb af elektricitet til dækning af nettab, samt risiko for krydssubsidiering.

16.3. Kontrol med udbudte kontrakter om elektricitet til dækning af nettabs markedsmæssighed

Dansk Energi mener, at såfremt et indkøb af elektricitet til dækning af nettab efter den foreskrevne metode resulterer i en indkøbsaftale med en koncerntforbunden elhandler i fri konkurrence med andre leverandører, er der ingen anledning til, at Forsyningstilsynet efterfølgende kræver yderligere dokumentation for denne aftales markedsmæssighed efter EFL § 46. Dansk Energi skriver videre, at dette nødvendige samvirke mellem den foreslåede § 45 a og den eksisterende § 46 bør fremgå eksplicit af lovtæksten i § 45 a.

N1 bemærker, at når der findes et sæt klare retningslinjer for udbud, vil der heller ikke være et øget behov for kontrol, ud over hvad der allerede ligger i den nuværende kontrol af EFL § 46.

Ministeriets bemærkninger: *Ministeriet finder ikke anledning til at ændre ved lovforslaget eller bemærkningerne på dette punkt. Det vurderes, at der fortsat vil være et behov for at føre tilsyn med markedsmæssigheden af aftaler efter EFL § 46, selvom aftalen er indgået efter et udbud. Det vil navnlig være med henblik på at sikre, at kontrakterne opfyldes og afsluttes markedsmæssigt.*

16.4. Ministerens og Forsyningstilsynets bemyndigelse til at udstede regler

Dansk Energi, DI Energi, Norlys og Radius foreslår, at ministeren skal have bemyndigelse til at udstede alle reglerne. Dansk Energi finder det hensigtsmæssigt, at ministeren fastsætter nærmere regler om modellerne, men finder det uhensigtsmæssigt og mener, at det fører til en uklar arbejdsdeling, at Forsyningstilsynet bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om udformningen af disse metoder. Radius mener, at man skal være tilbageholdende med at udstede for detaljerede regler, og ser i den forbindelse en risiko for, at Forsyningstilsynets hjemmel til at udstede nærmere regler, vil føre til detaljerede regler.

Dansk Energi og N1 mener, at der i regelfastsættelsen bør være fokus på omfanget af krav, der stilles til udbudsprocessen, for at undgå unødige procedurekrav. N1 foreslår at etablere et system, hvor den enkelte netvirksomheds udbudsproces metodegodkendes. Cerius foreslår, at det skrives ind i bemærkningerne til lovforslaget, at Forsyningstilsynets beføjelser ikke må føre til afvigelser fra de almindelige udbudsregler.

N1 fremhæver videre, at krav til udbud og procedure for forhåndsgodkendelse bør etableres i god tid, samt at udarbejdelse af en detaljeret vejledning og retningslinjer er vigtigt for at undgå senere uenigheder mellem netvirksomhederne og Forsyningstilsynet.

Ministeriets bemærkninger: *Lovbemærkningerne vedrørende de to bemyndigelser til at udstede nærmere regler er justeret, som en konsekvens af bortfaldet af den ene model, hvorefter netvirksomhederne kunne indkøbe elektricitet til dækning af nettab direkte i et elspotmarked, jf. ovenfor. Der er desuden på baggrund af de indkomne høringssvar fundet anledning til at præcisere formålet med Forsyningstilsynets fastsættelse af regler.*

Forsyningstilsynets regler skal bl.a. sikre, at den konkrete anvendelse af de metoder, som ministeren fastsætter, vil ske under konkurrenceprægede markedsforshold, samtidigt med at administrative omkostninger i forbindelse med anvendelsen minimeres. Hensynet til at understøtte konkurrencen og begrænse de administrative omkostninger vurderes på hensigtsmæssig vis at sikre en afvejning mellem på den ene side detaljerede regler om den konkrete udformning af udbuddene, som kan understøtte en velfungerende konkurrence om kontrakterne, og minimere de administrative omkostninger herved for virksomheder og myndigheder.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynets bemyndigelse afgrænses, så de fastsatte regler skal overholde de almindelige udbudsregler. Det begrundes ved, at det ikke kan udelukkes, at afvigelser på dette konkrete område kan være hensigtsmæssige for at sikre målsætningerne om at understøtte en velfungerende konkurrence og minimere de administrative omkostninger.

Lovbemærkningerne vurderes samlet set at understøtte en klar og hensigtsmæssig opdeling mellem bemyndigelsen til henholdsvis ministeren og Forsyningstilsynet. Ministeren fastsætter, hvilke metoder der inden for rammerne af den nye § 45 a, kan anvendes ved indkøb af elektricitet til dækning af nettab, og Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om udformningen af disse metoder.

16.5. Afgrænsning af genstanden for udbuddet og kontrakttype

FSE støtter, at indkøb af elektricitet til dækning af nettab i begge modeller skal ske til spotpris, og vurderer at indkøb til spotpris i gennemsnit er billigere end fastpriskontrakter.

Dansk Energi finder det unødigt indsnævrende, at udbudsmodellen alene peger på indkøb af et spotprodukt med en mark-up.

Både Dansk Energi, N1 og Radius omtaler i deres høringssvar muligheden for at netvirksomheder kan fastsætte egne produktpræferencer, navnlig indkøb af VE-strøm, og foretage forretningsmæssige dispositioner, fx valg af prissikring.

Forsyningstilsynet foreslår at præcisere i lovbemærkningerne, at udbuddet ikke kan omfatte andre opgaver, som fx prissikring. Forsyningstilsynet foreslår desuden, at elleverandører skal opfylde kontrakterne ved elektricitet indkøbt i spotmarkedet.

Ministeriets bemærkninger: *På baggrund af de indkomne høringssvar præciseres det i lovbemærkningerne, hvordan indkøbet af elektricitet til dækning af nettab skal afregnes, og beskrivelsen af reglerne fremtidssikres ift. ændringer i den tidsenhed, der anvendes for den fysiske udveksling af elektricitet i spotmarkedet. Udbuddet af opgaven beskrives således: "netvirksomheden udbyder opgaven med indkøb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt til løbende afregning til elspotprisen plus en markup, dvs. et tillæg til elspotprisen, der kan dække leverandørens omkostninger og en eventuel avance, opfylder kravene i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5. Med løbende afregning menes afregning for den i day-ahead marked for elektricitet givne tidsenhed for den fysiske udveksling af elektricitet, dvs. aktuelt timeafregning.". Der er ikke fundet anledning til at præcisere, hvordan elleverandører skal opfylde kontrakten.*

Ministeriet vurderer ikke, at netvirksomhederne af forretningsmæssige hensyn har behov for at kunne indkøbe elektricitet til dækning af nettab med fx prissikring, som det fremføres i flere høringssvar. Dette begrundes i, at den pris netvirksomhederne betaler for elektricitet indkøbt til dækning af nettab videreføres 1:1 i netvirksomhedernes indtægtsramme, hvorved

omkostningerne føres direkte videre til elforbrugerne. Indtægtsrammen lægger et loft over netvirksomhedernes indtægter fra forbrugerne i deres eldistributionsnet, og en 1:1 videreførelse af prisen indebærer derfor, at risikoen ved prisudsving ikke bæres af netvirksomheden, men af elforbrugerne.

Ministeriet vurderer derimod, at der er hensyn, der taler for, at indkøbet af elektricitet til dækning af nettab ikke skal udbydes sammen med andre produkter som fx prissikring eller krav om grøn strøm. Det vurderes, at konkurrencen om opgaverne med at håndtere netvirksomheders indkøb af elektricitet til dækning af nettab styrkes ved at begrænse indkøbet til kun at omfatte én type af produkt og ydelse. Det vurderes videre, at gennemsigtigheden styrkes, og at det kan gøre det administrativt enklere for Forsyningstilsynet at føre tilsyn med udbuddene og en efterfølgende markeds­mæssig opfyldelse af kontrakterne. Endelig vurderes det, at indkøb på kontrakter til løbende afregning til elspotprisen set over en længere periode i gennemsnit forventeligt vil give lavere priser for indkøbet, og dermed lavere nettariffer. Det skal også ses i lyset af, at nettarifferne, som betales af monopolkunderne, ikke indkomstdifferentieres og kan påvirke konkurrenceevnen for erhvervs­virksomheder med et stort elforbrug.

Ministeriet har på baggrund af disse overvejelser præciseret i lovbemærkningerne, at der ikke skal indgå andre opgaver eller andre ydelser i udbuddet såsom prissikringsprodukter, og at det desuden forudsættes, at der i udbuddet alene skal konkurreres om den markup, der tillægges den løbende afregning til elspotprisen til indkøb af elektricitet.

Endelig bemærkes, at det vil være op til Forsyningstilsynet at fastsætte nærmere regler om de betingelser, der kan fastsættes i udbuddet, f.eks. om tilbudsgivernes økonomiske soliditet.

16.6. Øvrige forhold

De Frie Energiselskaber bemærker, at koncerninterne transaktioner mere generelt er et problem, og foreslår ejermæssig adskillelse af netvirksomheder og elhandelsvirksomheder. Som et alternativ til ejermæssig adskillelse foreslår De Frie Energiselskaber, at netvirksomheder skal sende alle deres opgaver, som løses af koncernforbundne selskaber i udbud, og at Forsyningstilsynet skal gives flere beføjelser og tilføres flere ressourcer til kontrol af markeds­mæssighed og reel adskillelse af netvirksomheder og elhandelsvirksomheder i integrerede koncerner. Også FSE foreslår i sit høringssvar, at opgaver en netvirksomhed ikke ønsker at løse selv, skal udbydes i licitation.

Ministeriets bemærkninger: *Koncerninterne transaktioner, kontrol hermed samt overvejelser om ejermæssig adskillelse er emner, der indgår i en analyse af konkurrenceforholdene i elsektoren og derfor behandles i denne sammenhæng. Af hensyn til implementeringen af elmarkedsdirektivet har det imidlertid været nødvendigt at fremrykke stillingtagen til netvirksomhedernes indkøb af elektricitet til dækning af nettab, som også*

indgår i konkurrenceanalysen, til dette lovforslag for at sikre gennemførelsen af det reviderede elmarkedsdirektiv.

17. Netvirksomheders markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser

Dansk Energi bakker op om bestemmelsen, men henviser til artikel 29, stk. 5, i Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (SO GL). Bestemmelsen giver netvirksomhederne hjemmel til at give visse distributionstilsluttede brugere instrukser om spændingsregulering. Dette bør fremgå af lovforslaget.

Forsyningstilsynet bemærker, at forordning (EU) 2016/631 (RfG) og 2016/1388 (DCC) fastsætter nærmere krav for anlæggenes opførelse i nettilslutningspunkt, men indeholder ikke regler vedrørende levering af ydelser til systemoperatører. Det er således ifølge Forsyningstilsynet ikke et krav for tilslutning, at et anlæg kan udbyde varierende reaktiv effekt på baggrund af prissignaler m.v. Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at det kan overvejes, om det i den danske lovgivning bør tydeliggøres, at en systemoperatør i forbindelse med drift af det kollektive elnet kan fastsætte krav om levering af reaktiv effekt. Forsyningstilsynet mener samlet set, at det er uhensigtsmæssigt at anskaffe reaktiv effekt via markedsbaserede procedurer. Forsyningstilsynet vurderer ikke, at en gennemgående anskaffelse af reaktiv effekt gennem markedsbaserede metoder er egnet til at opfylde direktivets formål om gennemsigtige energipriser for forbrugerne, herunder direktivets præambelbetragtning nr. 2 om forøget forsyningsikkerhed og/eller at sikre en gevinst for forbrugerne ved konkurrencedygtige og gennemsigtige energipriser.

Wind Denmark finder, at lovforslagets beskrivelse af udfordringerne med tilkobling af vedvarende energi i forhold til behovet for ikke-frekvensrelaterede ydelser og systembærende egenskaber er faktisk forkert, fordi tilslutningskravene til moderne vindmøller bidrager til at sænke behovet for ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser i elnettet ved en stabil elproduktion og understøttelse af elsystemet under netfejl.

Ministeriets bemærkninger: *Dansk Energis bemærkning har givet anledning til, at der er blevet indarbejdet en henvisning til artikel 29, stk. 5, i SO GL'en, i lovforslagets almindelige bemærkninger.*

Ministeriet tager Forsyningstilsynets bemærkninger til efterretning. Ministeriet ønsker dog at påpege, at der gennem SO GL artikel 29, stk. 5, gives hjemmel til, at transmissionstilsluttede distributionssystemoperatører (DSO'er, i Danmark: netvirksomheder) kan give instrukser om spændingsregulering til visse distributionstilsluttede anlæg. Ligeledes giver SO GL artikel 29, stk. 6, transmissionssystemoperatører (TSO'er, i Danmark: Energinet) ret til at anvende hele den tilgængelige transmissionstilsluttede reaktive effekt i sit systemområde til effektiv forvaltning af den reaktive effekt og opretholdelse af de spændingsintervaller, der er fastsat efter SO GL'en. Der gives derved hjemmel til, at DSO og TSO kan kræve en levering af

reaktiv effekt fra visse netbrugere, herunder hvilken "voltage control mode" anlæg skal indtage i forhold til kravene i RfG'en.

Når TSO'en anvender reaktive effektressourcer, sker dette efter SO GL artikel 22, stk. 1, litra c, hvor TSO'en kan anmode om ændring af reaktiv effektoutput eller spændingsreferencepunkt for henholdsvis synkrone og ikke-synkrone produktionsanlæg.

SO GL'en ikke nævner nærmere specifikke forhold vedrørende TSO'ens betaling for sådanne leveringer. Samtidigt stiller direktivet et krav til markedsføring ved anskaffelse af sådanne ydelser. Det er derfor ministeriets vurdering, at anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser fra markedsaktører som udgangspunkt skal ske efter markedsbaserede metoder, medmindre disse leveres af fuldt integrerede netkomponenter, Forsyningstilsynet har indrømmet undtagelse eller med mindre krav om vederlagsfri levering af sådanne ydelser er godkendt/accepteret af Forsyningstilsynet, som en del af anlægs tilslutningsvilkår, hvorefter der for Energinet ikke vil være tale om en anskaffelse i direktivets forstand.

For netvirksomheder nævner SO GL artikel 29, stk. 5, at netvirksomheden kan give instrukser til visse større produktionsanlæg, der er tilsluttet netvirksomhedens net, og som er underlagt de tilslutningsbestemmelser, som netvirksomhederne har fastsat med hjemmel i RfG'en for at sikre, at netvirksomheden selv kan opfylde de krav, den selv er underlagt i snitfladen til Energinets transmissionsnet i medfør af MVAR-forskriften. I denne henseende fremgår det således af SO GL-forordningen, at der i disse tilfælde ikke vil være tale om levering af en ydelse, der bør markedsføres.

Ministeriet vurderer, at direktivet stiller et krav om markedsføring for de ydelser Energinet anskaffer fra markedsaktører, medmindre Forsyningstilsynet har givet dispensation grundet en vurdering af, at dette ikke er omkostningseffektivt. Forhold vedrørende det tilkendegivne i Forsyningstilsynets høringssvar er netop forhold, der vil kunne indgå i Forsyningstilsynets vurdering af, om markedsbaserede indkøb vil være omkostningseffektivt. Det er ministeriets forventning, at Forsyningstilsynet vil tilrettelægge ansøgningsprocessen for undtagelse af markedsførelseskravet således, at dette vil medføre en smidig proces.

For netvirksomheder vurderer ministeriet, at den økonomiske regulering af netvirksomhederne i medfør af § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen skaber et incitament til, at netvirksomheden vil anskaffe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser gennem markedsbaserede metoder, såfremt dette er omkostningseffektivt. Derfor anses det heller ikke som nødvendigt særskilt at lade Forsyningstilsynet vurdere omkostningseffektiviteten af markedsbaseret anskaffelse sammenlignet med dækning af behovet via egne komponenter.

Betalingen for elforbrugere vil fortsat være gennem tariffen, hvorfor regler vedrørende markedsbaseret anskaffelse alene omhandler, at Energinet og netvirksomhederne anskaffer ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser på den mest omkostningseffektive måde.

Ministeriet vurderer derfor, at gennemsigtheden for elforbrugerne vil være uændret, da de fortsat kun udsættes for et prissignal gennem tariffen.

Ministeriet vurderer, at såfremt markedsbaserede indkøb udformes med de rette krav til indkøbte ydelser, så der er garanti for, at ydelser er til rådighed for Energinet og netvirksomheder, når de efterspørges, så vil forsyningssikkerheden i udgangspunktet være uændret.

Til Wind Denmark bemærkes det, at lovforslagets bemærkninger på dette punkt har generel karakter og søger at forklare direktivets udgangspunkt. De er blevet ændret således, at det fremgår, at elmarkedsdirektivets bestemmelser om en netvirksomheds anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser skal ses på baggrund af, at stigende mængder distribueret produktion af elektricitet baseret på vedvarende energikilder, der direkte er tilsluttet distributionsnettet fremadrettet potentielt – afhængig af de konkrete forhold - kan føre til et øvet behov for anskaffelse af ydelser, der sikrer stabiliteten i elforsyningsnettet.

18. Netvirksomheders markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser

Dansk Energi bakker op om, at ministeren bemyndiges til at udarbejde regler om netvirksomhedernes markedsbaserede anskaffelse og aktivering af fleksibilitet. Dansk Energi henviser til Energistyrelsens analysearbejde om markeder for lokal fleksibilitet i rammen af Markedsmodel 3.0-projektet og sin forventning om, at denne proces kan tjene som analysegrundlag for den nærmere udmøntning af reglerne. Dansk Energi understreger vigtigheden af processen og inddragelsen af relevante aktører heri, fordi lovforslaget med dets bemyndigelse reelt vil sætte retning for de næste mange års markedsudvikling, forretningsudvikling og teknologisk udvikling. Dansk Energi og Cerius henviser endvidere til den gensidig supplerende karakter af forskellige værktøjer såsom tidsdifferentierende nettariffer, fleksible tilslutningsprodukter (netprodukter) og markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet. Herudover understreger Dansk Energi vigtigheden af at betragte netvirksomhedernes markedsudsættelse af fleksibilitet i samspil med de eksisterende elmarkeder for at undgå en suboptimering i det samlede elsystem.

Dansk Energi kommenterer på Forsyningstilsynets opgave efter lovforslaget, hvorefter Forsyningstilsynet skal godkende netvirksomheders metoder til markedsbaseret og ikke-markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Dansk Energi mener i forbindelse hermed, at udmøntningen af ministerens bemyndigelse også bør omfatte præcise kriterier og metoder for Forsyningstilsynets tilsyn med netvirksomhedernes metoder til anskaffelse og aktivering af fleksibilitet. Dette aspekt understreges også af N1.

iEnergi lægger vægt på transparens ift. netvirksomhedernes efterspørgsel af fleksibilitet og valg af leverandører af fleksibilitet. Elnettariffer er et effektivt middel til at aktivere implicit fleksibilitet, men ikke et tilstrækkelig virkemiddel til at dække netvirksomhedernes

fleksibilitetsbehov. Der er derfor ifølge IEnergi behov for begge udviklingsspor, elnettarifsporet og markedsdesignsporet. IEnergi opfordrer til ikke på nuværende tidspunkt at sætte specifikke rammer for fremtidens marked for lokale fleksibilitetsydelser. Derfor er der også grænser for, hvilke standardiserede markedsprodukter man kan forestille sig og Forsyningstilsynets rolle. IEnergi opfordrer til konkret at teste markedsbaserede løsninger og henviser til Markedsmodel 3.0-udviklingsarbejdet.

Radius er af den opfattelse, at formålet med at understøtte fleksibilitet i elnettet er bredere end at "forbedre effektiviteten i driften", som beskrevet i lovbemærkningerne. Det er et spørgsmål om at optimere den samlede samfundsøkonomi, hvorfor kundernes præferencer bør være afgørende i forhold til driften af elnettet. Endvidere finder Radius, at bemærkningerne bør afspejle tydeligere, at det bør være kundernes præferencer som afgør, hvor meget elforsyningskapacitet, der skal etableres. Reguleringen bør indrettes, så den giver netvirksomhederne incitament til at forfølge dette mål. Prissignalet bør gøres skarpere end det gældende prissignal, der som udgangspunkt begrænser sig til den generelle tarifiering. Et skarpere prissignal gennem brug af lokale fleksibilitetsaftaler kan ændre belastningen og dermed fungere som en erstatning for udbygning af kapacitet. I sidste ende er det kundernes præferencer, som skal afgøre, om kunderne ønsker ny kapacitet eller er villige til at acceptere begrænsninger i forsyningen mod lavere betaling eller ved at modtage en økonomisk kompensation.

Cerius noterer særligt, at introduktionen af fleksibilitetsydelser i elforsyningsloven afføder en række praktiske spørgsmål som følger: Hvornår der kan anvendes ikke-markedsbaserede fleksibilitetsprodukter? Til hvilke formål kan fleksibilitet anvendes? Hvad er procedureerne herfor? Hvordan skal markedsprøvning ske? Hvordan skal netvirksomhederne forholde sig i forhold til allerede indgåede aftaler om tilslutninger, hvori der er indeholdt aftale om fleksibilitet? Hvilke overgangsløsninger vil blive etableret for at sikre en pragmatisk introduktion af fleksibilitet ved planlægning af netudbygning og forstærkning?

Angående høringssvarenes kommentarer til definitionen af begrebet fleksibilitetsydelse henviser ministeriet til afsnit 7. ovenfor.

Angående høringssvarenes kommentarer på aspekter vedrørende den økonomiske regulering af netvirksomhederne ifm. anvendelse af fleksibilitet henviser ministeriet til afsnit 22.1. nedenfor.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet er enig i, at der er tale om et område under udvikling, hvorfor lovforslagets almindelige bemærkninger justeres, så det tydeligere fremgår, at der ved den initiale udmøntning af bemyndigelsen fastsættes overordnede rammer. Ministeren vil senere kunne indføre mere detaljerede regler, hvis der skulle vise sig at være behov herfor. Hermed vil der også kunne tages højde for evt. resultater fra det igangværende arbejde med at udvikle en Markedsmodel 3.0.

Ministeriet er endvidere enig i, at netvirksomhederne kan dække deres behov for fleksibilitet via både differentierede tariffer og fleksibilitetsydelse. Ministeriet er ligeledes enig i, at dette skal ske inden for det overordnede formål om omkostningseffektiv netdrift under hensyntagen til elforbrugernes behov og dermed samlet set en samfundsøkonomisk fornuftig udvikling. Dette er blevet præciseret i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 2, indebærer, at der, hvor relevant, skal fastsættes standardiserede produkter for fleksibilitetsydelser, som minimum på national plan. Ministeriet vurderer, at sådanne produkter kun fastsættes, hvis det vurderes, at netvirksomhedernes efterspørgsel efter fleksibilitetsydelser er tilstrækkelig ensartet til, at sådanne ensartede produkter kan defineres.

Ministeriet er ligeledes enig i vigtigheden af samspillet mellem fleksibilitetsmarkeder og de eksisterende elmarkeder. Elmarkedsdirektivet tager højde herfor ved bl.a. at stille krav om udveksling af alle de nødvendige oplysninger og koordination med transmissionssystemoperatørerne for at sikre optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af systemet og fremme markedsudviklingen, jf. artikel 32, stk. 2, næstsidste pkt. Kravet vil, jf. lovforslagets bemærkninger, blive gennemført ved udmøntningen af ministerens bemyndigelse.

Ministeriet vurderer ikke, at det er hensigtsmæssigt af fastsætte nærmere kriterier for Forsyningstilsynets metodegodkendelse af anvendelsen af ikke-markedsbaserede metoder for anskaffelse af fleksibilitetsydelser, da Forsyningstilsynet er en uafhængig myndighed. Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, vil Forsyningstilsynet derfor have metodefrihed i deres vurdering af netvirksomhedernes redegørelser ved anmeldelser om metodegodkendelse i medfør af § 73 a, i lov om elforsyning, af ikke-markedsbaserede metoder. Som det nærmere fremgår af lovbemærkningerne, vil Forsyningstilsynet i denne sammenhæng kunne vurdere den anmeldte metodes omkostningseffektivitet sammenlignet med en markedsbaseret anskaffelse. Herved vil Forsyningstilsynet eksempelvis kunne inddrage hensyn til at sikre lavest mulige forbrugerpriser på både kort og lang sigt, en sikker og stabil forsyning samt en omkostningseffektiv teknologiudvikling og omkostningseffektiv grøn omstilling.

Ministeriet forstår Radius' hørings svar vedr. skarpere prissignaler som relaterende til en ændring af reglen vedrørende adgang til geografisk differentiering af tarifferne i elforsyningsloven. Lovforslaget behandler ikke denne regel. Der henvises i den forbindelse til tarifanalysen som offentliggjort af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i juni 2020. I analysen anbefales det, at overveje en lempelse af forbuddet mod geografisk differentiering. Der udestår en politisk stillingtagen til denne anbefaling. Ved en sådan stillingtagen kan der åbnes op for udviklingen af nye tarifmetoder og netprodukter, der tilgodeser lokale forhold. Ministeriet bemærker, at netvirksomhederne fortsat vil kunne anvende ikke-markedsbaserede fleksibilitetsprodukter, hvis Forsyningstilsynet godkender netvirksomhedernes metoder herfor efter § 73 a i lov om elforsyning og under anvendelse af de gældende procedurer for Forsyningstilsynets metodegodkendelse efter denne

bestemmelse. Det vil være inden for de gældende retlige rammer, at Forsyningstilsynet begrænser sine metodegodkendelser tidsmæssigt for dermed at tage højde for, at udviklingen af fleksibilitetsmarkeder er en dynamisk proces. I forhold til allerede indgåede aftaler om tilslutninger, hvor der er indeholdt en aftale om fleksibilitet, vil almindelig aftaleret finde anvendelse.

19. Netvirksomheders netudviklingsplaner

Generelt støtter høringsparterne op om forslaget vedr. netudviklingsplaner og flere høringsparter fremhæver planerne som et redskab til at fremme den grønne omstilling. Dansk Energi, Cerius, N1 og TREFOR understreger vigtigheden af, at netudviklingsplanerne bliver et værdiskabende instrument og ikke en administrativ byrde for netvirksomhederne. Det bør ifølge Dansk Energi fremgå af lovforslagets bemærkninger, at den nye bekendtgørelse skal indeholde en regel om, at netudviklingsplaner kun skal udarbejdes for de højere spændingsniveauer. mens der kun bør medtages generelle betragtninger for de lavere spændingsniveauer. Investeringer i et 3-10 års perspektiv bør indgå ud fra generelle betragtninger grundet planlægningsusikkerhed i et længere tidsperspektiv. I forlængelse heraf fremhæver Cerius, at planerne alene bliver metode- og rammesættende og ikke deciderede investeringsplaner ned på laveste spændingsniveau. Fokus bør være på en beskrivelse af netvirksomhedens metode for udbygninger af elnettet, herunder dimensioneringskriterier, eventuelle flaskehalse i nettet samt eksisterende og kommende fleksibilitetsmuligheder.

Cerius, Dansk Energi, iEnergi og N1 finder, at regler om netudviklingsplanernes indhold, herunder analyseforudsætningerne, bør udarbejdes i samarbejde med de relevante aktører. Cerius uddyber, at fælles analyseforudsætninger skal afspejle de faktiske forventninger lokalt, hvilket forudsætter koordinering med mange aktører, herunder kommuner ift. lokalplanerne. Cerius understreger endvidere vigtigheden af den lokale dimension af analyseforudsætningerne, og at der kan være behov for at afvige fra de fælles analyseforudsætninger.

iEnergi, KL og Middelfart Kommune understreger særligt vigtigheden af et tæt samarbejde mellem netvirksomhederne og kommuner, herunder på baggrund af kommunernes arbejde med klima-, energi- og varmeplaner. iEnergi påpeger i denne forbindelse sammenhængen med klimahandlingsplanens opvarmningsdel. iEnergi fremhæver endvidere eksisterende initiativer vedrørende et samarbejde mellem sektoren og kommunerne. Også Dansk Industri, TEQNIK og Wind Denmark finder det afgørende, at planerne udarbejdes med inddragelse af eksterne interessenter.

Cerius finder, at processerne omkring udarbejdelsen af planerne, høring, offentliggørelse m.v. skal være smidige og passe ind i årshjulene hos netvirksomhederne med hensyn til netplanlægning og budgetter. Dansk Energi mener, at det bør præciseres i lovbemærkningerne, at netvirksomhederne ikke vil være forpligtede til at opdatere planerne mellem de faste 2-årige opdateringer ved væsentlige ændringer. Cerius finder endvidere, at

Forsyningstilsynet bør tilføres nye kvalifikationer og kompetencer for at kunne varetage de opgaver, der pålægges dem, alternativt bør Energistyrelsen være den myndighed, der gennemgår planerne. Der er ifølge Cerius behov for at afdække de afgørende parametre og væsentlighedsbegreb i forhold til Forsyningstilsynets mulighed for at anmode om ændring af planerne. Ift. Forsyningstilsynets gennemgang af planerne bemærker Forsyningstilsynet, at det fremgår af bemærkningerne, at der forventes fastsat regler, hvorefter Forsyningstilsynet skal indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende netudviklingsplanerne, og at Forsyningstilsynet skal lægge Energistyrelsens vurdering til grund ved sit gennemsyn af planerne og navnlig sin vurdering, om der bør anmodes om ændring af planerne. Ifølge Forsyningstilsynet griber dette ind i Forsyningstilsynets uafhængighed, hvorfor Forsyningstilsynet foreslår at ændre ordlyden, således at Energistyrelsens udtalelse skal indgå i Forsyningstilsynets gennemsyn af planerne og vurderingen af, om der bør anmodes om ændring af planerne.

Dansk Energi og Cerius understreger vigtigheden af, at planerne ikke er retligt bindende for netvirksomhederne. TEQNIK foreslår, at det præciseres, at netudviklingsplanerne heller ikke er bindende for slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskaber og således ikke kan indgå som begrundelse for afslag for nye eller reviderede projekter fra disse parter. Ifølge Dansk Energi bør elmarkedsdirektivets undtagelsesmulighed for netvirksomheder med under 100.000 kunder udnyttes. Derimod bakker Wind Denmark op om, at undtagelsesmuligheden ikke udnyttes.

European Energy foreslår konkret, at planerne bør indeholde specifikke måleparametre for en netvirksomheds effektive tilslutning af VE-anlæg med henblik på at vurdere netvirksomhedernes evne til at understøtte den grønne omstilling.

Forsyningstilsynet finder det positivt, at tilsynet får hjemmel til at fastsætte regler om netudviklingsplanernes form og struktur, hvilket kan skabe ensartethed i den formelle præsentation og tidsmæssig parallelle processer og dermed bidrage til en mere effektiv administration af reglerne. Derimod er N1 i tvivl om, hvorvidt bemyndigelsen til Forsyningstilsynet er hensigtsmæssigt.

TEQNIK mener, at bl.a. de indholdsmæssige rammer bør fremgå direkte af loven.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet bemærker, at udarbejdelsen af de nærmere regler for netudviklingsplanerne vil ske under inddragelse af relevante aktører.

Ministeriet vurderer ikke, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger, at netudviklingsplanerne kun bør udarbejdes på de højere spændingsniveauer, idet der også på de lavere spændingsniveauer kan være aktører, der kan have interesse i at udvikle og tilbyde fleksibilitetsydelse af værdi for netvirksomhederne. Det udelukkes dog ikke, at kravene til netudviklingsplanernes detaljeringniveau på forskellige spændingsniveauer kan gradueres ved fastsættelse af kravene på bekendtgørelsesniveau. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget.

Vedrørende et samarbejde mellem netvirksomhederne og andre aktører ved udvikling af netudviklingsplanerne har ministeriet ved udarbejdelsen af lovforslaget fulgt direktivets krav, hvorefter netvirksomhederne skal høre alle relevante systembrugere og de relevante transmissionssystemoperatører. Det tilkendegives herudover i lovforslagets bemærkninger, at en bred kreds af aktører bør høres. Det vil i øvrigt være op til netvirksomhederne at beslutte, om der skal indledes et egentlig samarbejde med relevante aktører, herunder kommuner.

I denne forbindelse anerkender ministeriet vigtigheden af kendskab til kommunernes energi- og varmplaner i forbindelse med netudviklingsplanerne og netplanlægning generelt. Disse planer må dog betragtes som information, der ligger under de individuelle analyseforudsætninger, da realiseringen af planerne vil have individuelle konsekvenser for netvirksomhederne. Ministeriet vurderer derfor ikke, at der er grundlag for at imødekomme iEnergis anbefaling til, at kommunernes energi- og varmeplaner eksplicit indgår i de fælles analyseforudsætninger.

Ministeriet har noteret, at der allerede foregår et samarbejde mellem Dansk Energi, iEnergi og KL om at afdække, hvordan et samarbejde kan udmøntes, samt et samarbejde mellem enkelte netvirksomheder og kommuner.

Det vil efter lovforslaget være op til Forsyningstilsynet at fastlægge regler om det tidsmæssige forløb vedr. udarbejdelsen af netudviklingsplanerne, deres fremsendelse til Forsyningstilsynet, offentliggørelse m.v.

Ministeriet har ændret lovbemærkningerne således, at det bliver muligt for ministeren at fastsætte regler om pligtmæssige opdateringer af netudviklingsplanerne mellem de faste 2-årige opdateringer, men ministeren skal ikke fastsætte regler herom. Hermed vil det være muligt at fastsætte regler om frivillige opdateringer imellem den faste 2-årige kadence. Dette anses som hensigtsmæssigt, i hvert fald ved den initiale udmøntning af reglerne, idet netudviklingsplanerne er et uprøvet instrument.

Det følger af direktivet, at Forsyningstilsynet skal gennemse planerne. Som det fremgår af lovbemærkningerne, sker Forsyningstilsynets gennemsyn med baggrund i Forsyningstilsynets overordnede overvågningsfunktion for at sikre velfungerende, konkurrencebaserede markeder og markedsprocesser, herunder på fleksibilitetsmarkeder. Der er dog taget højde for, at Energistyrelsens energifaglige ekspertise også bør inddrages, og det er vurderet som hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynet skal viderebringe eventuelle bemærkninger fra Energistyrelsen, der begrundes med energifaglige forhold, ved anmodning om ændring af netudviklingsplanerne. Ministeriet er i denne forbindelse opmærksom på, at Forsyningstilsynet er en uafhængig myndighed. I det foreliggende sammenhæng er der imidlertid ikke tale om en situation, hvor Forsyningstilsynet skal træffe en bindende afgørelse. Der er tale om, at Forsyningstilsynet i givet fald skal anmode en netvirksomhed om en ændring af sine netudviklingsplaner. Anmodningen er ikke bindende over for

netvirksomhederne. Samtidigt vil Energistyrelsens evt. bemærkninger til planerne være begrænset til energifaglige forhold. Ministeriet vurderer, at der samlet set her er tale om omstændigheder, hvor et krav til at viderebringe Energistyrelsens energifaglige bemærkninger, ikke vil påvirke Forsyningstilsynets uafhængighed.

Ministeriet bekræfter, at planerne ikke vil være juridisk bindende, og at der ikke vil kunne støttes eventuelle erstatningskrav på oplysningerne i planerne. Ligeledes vil netvirksomhederne ikke kunne støtte ret på netudviklingsplanerne.

Ministeriet fastholder, at elmarkedsdirektivets undtagelsesmulighed, jf. artikel 32, stk. 5, ikke bør udnyttes, fordi formålene med planerne om at skabe gennemsigtighed for alle markedsaktører om den fremtidige udvikling og behovene i distributionssystemet også er relevante i mindre netområder, hvorfor også mindre netvirksomheder bør basere udviklingen af forsyningsnettet i deres netområde på en netudviklingsplan.

Ministeriet bemærker ift. European Energys konkrete forslag om, at planerne bør indeholde specifikke måleparametre for en netvirksomheds effektive tilslutning af VE-anlæg, at dette ikke ligger inden for formålet med netudviklingsplanerne og elmarkedsdirektivets krav til planerne.

Efter lovforslaget fastsættes kun de overordnede rammer for udarbejdelsen af netudviklingsplanerne i loven. Herudover foreslås en bemyndigelse til fastsættelse af de nærmere rammer. Dette vil, inden for elmarkedsdirektivets rammer, give fleksibilitet i den nærmere udformning af planerne. Ministeriet fastholder endvidere tilgangen med Forsyningstilsynets hjemmel til at fastsætte regler om netudviklingsplanernes form og struktur. Dette anses som hensigtsmæssigt, fordi det efter direktivet er Forsyningstilsynet, der pålægges en selvstændig opgave med at gennemse netudviklingsplanerne. Derfor anses det som hensigtsmæssigt, at det er Forsyningstilsynet, der tilrettelægger planernes formelle præsentation.

20. Netvirksomheders indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne

Dansk Energi ser positivt på, at netvirksomhederne med lovforslaget får hjemmel til at indhente oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne. Dansk Energi mener dog, at det er uheldigt, at hjemlen kun knytter sig til netudviklingsplanerne, da informationerne også vil have værdi for netdriften generelt. Dansk Energi anbefaler derfor, at hjemlen også tager højde for behovet for indhentelse af data til brug for netdrift og specificering af fleksibilitetsydelse. Dansk Energi ser fremadrettet et behov for, at netvirksomhederne får adgang til at tilgå oplysninger i BBR og køretøjsregisteret, som kan give et mere retvisende billede af antallet af varmepumper og elbiler i netområderne.

TREFOR mener, at det er nødvendigt, at netvirksomhederne sikres adgang til data, der ligger ud over afgrænsningen til udarbejdelse af netudviklingsplanen, såsom kommunernes planer om at ændre gasopvarmede områder til at være varmepumpeopvarmet. iEnergi

påpeger, at hustandsvarmepumper vil blive dimensionerende for nettet, og der er derfor behov for, at netvirksomhederne får indblik i elkundernes varmeforbrug, særligt gasforbrugsdata.

TEKNIQ foreslår, at reglerne om indhentelse af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne bør fremgå direkte af lovforslaget med henblik på at sikre en transparent og åben proces.

Ministeriets bemærkninger: *Ministeriet bemærker, at bestemmelsen har til hensigt at give hjemmel til indsamling og anvendelse af indsamlede oplysninger til brug for udarbejdelsen af netudviklingsplanerne. Ministeriet anerkender, at der, for at sikre de rette forudsætninger for udarbejdelse af netudviklingsplanerne, løbende kan være behov for at indhente oplysninger om produktions-, forbrugs- og energilagringsinstallationer. Derfor præciseres dette i bemærkningerne.*

Ministeriet anerkender, at muligheden for at kunne tilgå oplysninger i BBR-registret og køretøjsregisteret kan understøtte netvirksomhedernes netdrift. Det er ministeriets forståelse, at det i dag allerede er muligt at finde oplysninger om tilstedeværelsen af bl.a. varmepumper i BBR-registret og muligt at søge om aktindsigt om antallet af elbiler pr. postnummer hos Motorstyrelsen. Energistyrelsen vil indlede en dialog med branchen og øvrige myndigheder for at vurdere, om hjemlerne bør udvides med henblik på at simplificere adgangen til de nævnte oplysninger.

Viden om kommunernes eventuelle planer om at overgå fra naturgas til varmepumper kan være vigtig for netvirksomhedernes udarbejdelse af netudviklingsplaner og netplanlægning generelt. Det er dog samtidig ministeriets forståelse, at der ikke er lovgivning, der forhindrer netvirksomhederne i at få indsigt i sådanne planer eller at kunne gå i dialog med aktører såsom kommunerne. Det vil være op til netvirksomhederne selv at indgå i dialog med andre aktører, herunder kommunerne, hvor ministeriet noterer sig, at der allerede foregår initiativer for at fremme dette samarbejde mellem kommunerne og netvirksomheder.

Udmøntning af den foreslåede bemyndigelse vil efter ministeriets opfattelse f.eks. give netvirksomhederne mulighed for at få indsigt i det potentielle effekttræk fra varmepumper til brug for udarbejdelsen af netudviklingsplaner. Det anses derfor ikke som proportionalt også at give adgang til indhentning af gasforbrugsdata.

Det er ministeriets opfattelse, at den foreslåede bemyndigelse af ministeren til at fastsætte regler om indhentning af oplysninger om installationer til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne i en bekendtgørelse vil sikre samme transparens og åbne proces, som hvis reglerne fremgik direkte af lovforslaget.

21. Netvirksomheders adgang til fastsættelse af tekniske krav

Cerius og Dansk Energi bakker op om forslaget.

Dansk Fjernvarme finder, at det ikke bør være muligt for netvirksomheder at fastlægge supplerende tekniske krav, der går ud over EU-standarder eller lignende.

Fjernvarmeselskaberne oplever allerede diskriminerende supplerende krav. TEQNIK og VELTEK mener, at såfremt der gives mulighed for, at de enkelte netvirksomheder kan fastsætte yderligere tekniske krav, kan dette medvirke til øget bureaukratisering og hæve omkostningerne ved tilslutning til nettet. Netvirksomhederne bør ikke gives mulighed for at skærpe de tekniske krav for tilslutning til elnettet, men skal gives mulighed for at lempe de tekniske krav i situationer, hvor det er teknisk og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Forsyningstilsynet kvitterer for forslaget, der ifølge Forsyningstilsynet medfører et klart hjemmelsgrundlag. Tilsynet bemærker, at der er lagt op til, at netvirksomhedernes krav skal godkendes efter § 73 a i lov om elforsyning, mens Energinets fastsættelse af krav ikke godkendes.

Ministeriets bemærkninger: Baggrunden for den nye bemyndigelse til ministeren, hvorved ministeren kan give netvirksomhederne mulighed for at fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet er, at netvirksomheder har et selvstændigt ansvar for at opretholde den tekniske kvalitet i nettet. Dermed skal de kunne sikre, at elforsyningsnettet – og andre brugere af elforsyningsnettet – påføres mindst mulige gener. Nogle krav er allerede fastsat på EU-niveau. Det bemærkes i den forbindelse, at EU-reguleringen på området ikke er eksklusiv, dvs. at den ikke udelukker, at der fastsættes krav på nationalt niveau om forhold, der ikke er reguleret af EU-reguleringen. Andre krav er fastsat af Energinet. Det fremgår af lovforslaget, at netvirksomhedernes mulighed til at fastsætte sådanne krav vil være supplerende, og derfor vil netvirksomhedernes mulighed skulle begrænses til forhold, der ikke allerede reguleret af EU-reglerne eller Energinets forskrifter. Det bemærkes endvidere, at EU-reguleringen i nogle tilfælde netop indeholder hjemmel for bl.a. netvirksomheder til at fastsætte krav på nationalt niveau. Det er blevet præciseret i lovforslaget, at der i disse tilfælde skal bruges EU-hjemler og de dertil knyttede rammer. Det er endvidere hensigten, at det vil fremgå af de regler, som ministeren vil fastsætte med hjemmel i den foreslåede nye bestemmelse, at hvis netvirksomhederne skulle finde det nødvendigt at fastsætte supplerende tekniske krav, vil de skulle agere i fællesskab. Dette for at undgå, at hver netvirksomhed fastsætter sine egne supplerende tekniske krav. At kravene ikke er diskriminerende og i øvrigt rimelige, vil sikres ved Forsyningstilsynets metodegodkendelse af kravene i medfør af gældende lovs § 73 a. Det er korrekt, som Forsyningstilsynet skriver, at Energinets tekniske forskrifter ikke er underlagt krav om metodegodkendelse, men krav om anmeldelse i medfør af systemansvarsbekendtgørelsen.

I øvrigt bemærker ministeriet, at de specielle bemærkninger til bestemmelsen er blevet ændret, således at det er blevet understreget, at netvirksomhederne kun kan få mulighed for at fastsætte supplerende krav, og at EU-hjemlerne ikke vil blive berørt, samt endeligt at der kun kan være tale om krav til anlægget og det kollektive elnets gensidige påvirkninger af hinanden, ikke produktkrav.

22. Netvirksomheders økonomiske regulering

22.1. Omkostninger ved markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser

Cerius skriver i sit høringssvar, at virksomheden grundlæggende er uenig i lovforslagets betragtning, hvorefter anskaffelsen af fleksibilitetsydelser ikke er en ny aktivitet for netvirksomheder, men almindelig, forventelig forretningsudvikling som led i varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet. Cerius finder, at anvendelsen af fleksibilitet er et helt nyt element ved planlægning af netudbygning og forstærkning. At enkelte netvirksomheder netop har introduceret de allerførste fleksibilitetsprodukter, er udtryk for, at fleksibilitetsmarkedet er i sin spæde start. Der er tale om et særskilt marked, der skal udvikles, ligesom netvirksomhederne skal etablere den fornødne erfaring med tilvejebringelse og brug af fleksibilitet ved planlægning af netudbygning og forstærkning.

Dansk Energi er enig i lovforslagets bemærkninger om, at den økonomiske regulering af netvirksomhederne som udgangspunkt indebærer robuste incitamentter til omkostningseffektiv drift og udvikling af elnettet. Dansk Energi finder det afgørende, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, at barrierer i indtægtsrammereguleringen såvel som i den økonomiske benchmarking og i benchmarkingen af leveringskvaliteten elimineres. Dansk Energi kvitterer for præciseringen i lovforslagets bemærkninger om, at der i forhold til leveringskvaliteten bør tages højde for afbrud, der sker i medfør af en aftale med en markedsdeltager, eksempelvis en afbrydelighedsaftale. Dansk Energi kommenterer videre på, at det af lovforslaget fremgår, at Forsyningstilsynet ved udvikling af benchmarkingmetoden bør være opmærksom på, at denne ikke indeholder barrierer for incitamentet til anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Dansk Energi finder, at der med den gældende indtægtsrammeregulering ikke er ensartede incitamentter for netvirksomhederne til at anvende hhv. tariffer og netprodukter på den ene side og indkøb af fleksibilitet på den anden side. Dansk Energi opfordrer til, at det eksplicit fremgår, at benchmarkingmodellen skal understøtte de mest effektive løsninger, og at den dermed ikke må skævvride til fordel for investering i traditionel netforstærkning.

N1 finder det hensigtsmæssigt, at der lægges op til justering i forhold til den økonomiske benchmarking af netvirksomhederne og modellen for leveringskvalitet i netvirksomhederne. Radius finder det problematisk, at det direkte anføres i lovbemærkningerne, at omkostninger ved anskaffelse af fleksibilitet skal indgå som omkostninger i reguleringsregnskabet. Denne tilgang vil føre til en skævvridning, hvor fleksibilitet aktiveret via markedsbaseret indkøb håndteres regulatorisk økonomisk anderledes end fleksibilitet aktiveret gennem brug af tidsdifferentierede tariffer. Det bør i stedet overvejes, om betalingerne bør håndteres som negative indtægter, fordi betalingen sammen med tarifferne sigter på at afspejle omkostningerne ved elforsyningen. Køb af fleksibilitet lokalt søger at tilrette prissignalet, så det bedre afspejler de marginale omkostninger.

Ministeriets bemærkninger: Til Cerius' hørings svar bemærkes det, at der i reguleringen allerede er incitamenter til at vælge den mest omkostningseffektive løsning, da lavere omkostninger genererer en ekstraordinær effektiviseringsgevinst til netvirksomheden. Anvendelse af fleksibilitet skal ikke ses som en ny bevillingspligtig opgave, men som et værktøj til at optimere den samlede drift af nettet og i den forbindelse sænke omkostningerne for elforbrugerne på sigt. Det findes derfor ikke nødvendigt at indføre tillæg til indtægtsrammen i forbindelse med anvendelse af fleksibilitetsydelse. Indførelse af et tillæg vil skabe et skævt incitament, idet fleksibilitetsydelser gøres mere attraktive i forhold til andre investeringer, da almindelige investeringsløsninger typisk ikke udløser et tillæg. Forbrugerne vil i det tilfælde betale for ydelserne til fleksibilitetsløsninger, som ekstraomkostning gennem tillæg.

Det vurderes endvidere, at netvirksomhedernes indtægtsrammer udgør en rimelig ramme for at dække omkostninger til anskaffelse af fleksibilitetsydelser, som behandles på samme måde som anlægsinvesteringer. Flexibilitetsydelserne skal være omkostningseffektive i forhold til investeringsløsninger. Vurderingen af omkostningseffektiviteten bør derfor ses ud fra de samlede omkostninger for begge løsninger, da forbrugerne vil skulle betale den samlede pris for enten investeringen eller fleksibilitetsydelsen. Såfremt følgeomkostningerne ved fleksibilitetsydelserne ikke medtages i vurderingen af omkostningseffektiviteten, vil vurderingen ikke være retvisende. Omkostninger til nødvendig infrastruktur mv. bør derfor indregnes i den samlede omkostningseffektivitetsvurdering af fleksibilitetsydelser. De bør derfor ikke udløse yderligere tillæg. Såfremt en fleksibilitetsydelses samlede omkostninger, inklusiv omkostninger til infrastruktur, ikke findes omkostningseffektiv, vil en investeringsløsning være mere hensigtsmæssig at gennemføre. Selve formålet med reguleringen er at give incitament til, at den mest omkostningseffektive løsning implementeres.

Det påpeges i forhold til Dansk Energis hørings svar, at det allerede fremgår af den gældende indtægtsrammebekendtgørelse, at benchmarkingmodellen i vidt omfang skal være neutral mellem drifts- og investeringsomkostninger. Dette anses som dækkende for at sikre et neutralt incitament til at anskaffe fleksibilitetsydelser. Det fremgår yderligere, at det er op til Forsyningstilsynet at udarbejde metoden til benchmarking. Benchmarkingmodellen skal generelt være neutral både i forhold til indkøb af fleksibilitetsydelser og netudbygning, men også i forhold til en lang række øvrige faktorer. Det vurderes derfor ikke hensigtsmæssigt at nævne anvendelse af fleksibilitetsydelser som et særligt hensyn.

Til Radius' hørings svar bemærkes det, at det fremgår af elmarkedsdirektivets art. 32, stk. 2, og lovforslagets bemærkninger, at der skal skabes et neutralt incitament til anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Det er hensigten, at der i forbindelse med den forestående tilpasning af indtægtsrammebekendtgørelsen i opfølgning på nærværende lovforslag, vil blive indsat en bestemmelse i indtægtsrammebekendtgørelsen med hjemmel i den gældende § 69, i lov om elforsyning, hvorefter betalingen for fleksibilitetsydelser skal afholdes selvstændigt og ikke i form af en direkte tarifreduktion. På den måde fremstår netvirksomhedens samlede opkrævningsmulighed uændret. En modregning i netvirksomhedens indtægter vil give

mulighed for opkrævning af betalingen for fleksibilitetsydelsen fra andre elforbrugere. For så vidt angår fleksibilitet som følge af tidsdifferentierede tariffer, vil netvirksomhedens samlede opkrævningsmuligheder ligeledes være uændret, da fordelingen af tarifniveauet ikke har indflydelse på den samlede opkrævning. Herved vil begge typer ydelser behandles ens.

22.2. Netvirksomhedernes indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelsen for netudviklingsplaner

Dansk Energi bemærker, at det fremgår af de almindelige bemærkninger, at det forudsættes, at de begrænsede omkostninger, som netvirksomhederne måtte have ved behandling af øgede datamængder vurderes at kunne holdes inden for netvirksomhedernes eksisterende økonomiske rammer. Dansk Energi anbefaler derfor, at det anerkendes i bemærkningerne til lovforslaget, at omkostninger til indhentning og behandling af øgede datamængder kan indregnes i netvirksomhedernes indtægtsrammer, da disse er reelle og sikre.

Ministeriets bemærkninger: Netudviklingsplanerne kan betragtes som en ny myndighedspålagt opgave for netvirksomhederne. Derved vil opgaven i medfør af den gældende indtægtsrammeregulering være tillægsberettiget. Dette vil også gælde meromkostninger til dataindsamling specifikt til netudviklingsplanerne. Dataindsamling generelt er ikke omfattet af lovforslaget. Da indhentning af oplysninger om installationer allerede i dag er en central del af netvirksomhedernes aktivitet i forbindelse med at drive et effektivt net, vil der således kun kunne gives tillæg for meromkostninger forbundet med indsamling af oplysninger, der anvendes til netudviklingsplanerne. Det vil være op til netvirksomhederne at dokumentere, at omkostningerne anvendes direkte til netudviklingsplaner. Forsyningstilsynet fører tilsyn med, at der kun gives tillæg til faktiske meromkostninger. Generel dataindsamling udløser derfor ikke tillæg. Herudover gælder det generelt, at der kun gives tillæg til omkostninger, der ikke allerede indgår i indtægtsrammen.

22.3. Omkostninger forbundet med elektrificering

Dansk Energi påpeger, at hovedformålet med det nye elmarkedsdirektiv, som nærværende lovforslag skal implementere, er at understøtte en fortrængning af fossile brændsler ved øget brug af grøn el i energisystemet. Et af de helt centrale fokusområder er at aktivere flere decentrale ressourcer i form af decentral VE-elproduktion og decentral fleksibilitet såsom batterier og forbrugsfleksibilitet – til gavn for brugerne af hele el- og energisystemet. Lovforslaget sigter ifølge Dansk Energi efter at implementere en række rammer, der skal forbedre elnettets mulighed for at være et fleksibelt bindeled mellem den øgede decentrale elproduktion, et øget elforbrug og en aktivering af de decentrale fleksible ressourcer. Det betyder både nye og markant øgede opgaver. Dansk Energi finder, at netvirksomhederne er klar til at understøtte denne fremtid, men opfordrer til, at lovgivningen tilpasses tilstrækkeligt, så netvirksomhederne kan dække de øgede omkostninger. Det er Dansk Energis forslag, at det derfor i loven præciseres, at indregning af øgede omkostninger til udbygning, opgradering, drift (herunder indkøb af fleksibilitet) og vedligeholdelse af elnettet som følge af elektrificering er elementer, som indgår i indtægtsrammen. I praksis kan dette ifølge Dansk Energi ske ved et rammetillæg.

Dansk Industri påpeger, at mere grøn el er en forudsætning for, at de danske virksomheder kan realisere deres CO₂ –fortrængningspotentiale. Indpasning af øgede mængder af vedvarende energi, der er et af direktivets hovedformål, forudsætter nødvendige omkostningstunge opgraderinger af elnettet, hvorfor Dansk Industri finder, at netvirksomhedernes indtægtsrammer skal suppleres med et særligt grønt tillæg til at dække disse omkostninger, og at tillægget skal opgøres på en hensigtsmæssig måde, der både er let håndterbar og transparent.

Ministeriets bemærkninger: *Ministeriet deler opfattelsen af, at direktivets formål er at styrke det indre marked for elektricitet ved at etablere et integreret, forbrugerorienteret og fleksibelt elmarked i EU og derved understøtte den grønne omstilling. Dette sker bl.a. ved at skabe fælles europæiske regler for understøttelse af fleksibel og effektiv anvendelse af elnettet. Direktivet indeholder i forbindelse hermed en række initiativer, eksempelvis incitamenter til anvendelse af fleksibilitet i distributionsnettet.*

Det er ministeriets opfattelse, at selve finansieringen af omkostningerne som følge af den grønne omstilling, både i form af yderligere decentral produktion og øget forbrug, ikke adresseres som hverken et overordnet eller særligt formål i nærværende direktiv. Bortset fra enkelte specifikke områder, tager direktivet således ikke stilling til den grundlæggende, nationale økonomiske regulering af medlemsstaternes netvirksomheder. Følgelig vurderes det, at stillingstagen til et eventuelt generelt øget omkostningsniveau som resultat af den grønne omstilling ligger uden for det nuværende direktiv og lovforslagets rammer. Der henvises til, at regeringen i juni 2020 indgik en Klimaaftale for energi og industri mv. 2020. Af aftalen fremgår det, at regeringen vil præsentere initiativer, der understøtter den fortsatte udvikling af elnettet. Det vil i regi heraf blive undersøgt, hvorvidt netvirksomhederne er underlagt rammevilkår, herunder økonomisk regulering, der understøtter rettidige og effektive investeringer i takt med den grønne omstilling af samfundet og den øgede elektrificering.

22.4. Øvrige forhold

Dansk Energi påpeger, at indtægtsrammereguleringen har et princip om, at helt konkrete og tydeligt afgrænsede nye opgaver dækkes ved specifikke tillæg til indtægtsrammen, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 26. Konkret vil dette fx dreje sig om øgede omkostninger, som følge af kontingent til EU DSO-enheden (FOR art. 52-55) og EnergiCERT. Dansk Energi fremhæver endvidere, at det bør overvejes, om den nye bestemmelse om personel kapacitet kan indeholdes inden for gældende indtægtsrammeregulering. Dansk Energi anbefaler derfor, at lovforslaget konkret bør forholde sig til og anføre, hvordan de øgede og nye opgaver, der bliver pålagt netvirksomhederne, skal dækkes via indtægtsrammen.

Ministeriets bemærkninger: *Det vil fortsat være muligt for netvirksomhederne at opnå tillæg for nye myndighedspålagte opgaver efter den nuværende § 25 i*

indtægtsrammebekendtgørelsen. Det vil være op til Forsyningstilsynet at afgøre, hvorvidt ansøgninger herom kan godkendes, herunder om der er tale om væsentlige omkostninger. Med hensyn til nævnte omkostninger til EnergiCERT er oprettelsen ikke sket som følge af implementeringen af nærværende direktiv. Forholdet vil derfor ikke blive behandlet i forbindelse med nærværende lovforslag.

Det forventes derimod, at indtægtsrammebekendtgørelsen vil indeholde hjemmel til tillæg for meromkostninger til netudviklingsplaner, som kan betegnes som ny opgave.

Det vurderes, at bestemmelsen om personel kapacitet ikke fremstår som ny opgave for netvirksomhederne, men som et krav til netvirksomhederne som bevillingshavere, der på baggrund af Energistyrelsens vejledning herom allerede efter gældende ret, blev påset ved den oprindelige udstedelse af bevillingerne og – som led i den tekniske kapacitet - ved senere godkendelser af bevillingsoverdragelser.

23. Netvirksomheders personelle kapacitet

Cerius, Dansk Energi og N1 bakker generelt op om, at kravet om personel kapacitet indføres formelt. Forbrugerrådet, FSE og Landbrug & Fødevarer støtter lovforslaget. Dansk Energi påpeger, at direktivkravet allerede de facto er implementeret via gældende praksis. Imidlertid efterlader lovforslaget og bemærkningerne risiko for, at direktivet overimplementeres i praksis. Dansk Energi mener i øvrigt, at præciseringen i lovgivningen ikke kan lede til skøn, som i praksis er væsentlig anderledes end i dag. FSE påpeger, at de finder det helt uacceptabelt, at mange netvirksomheder har nul ansatte eller et så beskedent antal ansatte, at det er helt åbenbart, at netvirksomheden ikke selv kan varetage sine opgaver. Landbrug & Fødevarer finder, at der ikke bør være rigide regler, der forhindrer fornuftige lokale løsninger. Det er vigtigt for organisationen, at der er en gennemsigtig funktionel adskillelse.

Cerius og Norlys finder det uheldigt, at lovforslagets bemærkninger fremhæver, at der for store netvirksomheder foruden kravene om kompetencer til at træffe daglige ledelses- og driftsmæssige beslutninger, også vil blive stillet krav om kompetencer vedrørende økonomisk styring. Dansk Energi finder også, at udsondringen af kompetencen til at udøve den økonomiske styring ikke er relevant, og bemærker at sådan en udsondring kunne indikere, at det er lovgivers forhåndsformodning, at en netvirksomhed ikke retmæssigt kan benytte sig af en koncernfælles økonomistyringsfunktion. De pågældende høringsparter foreslår, at bemærkningen udgår.

Cerius, Dansk Energi, N1 og Radius bemærker, at reglerne ikke tager hensyn til situationer med flere selvstændige netvirksomheder inden for samme koncern ifm. fusioner/opkøb. I sådanne situationer risikerer reglerne at medføre krav om dobbeltfunktioner, der hindrer realisering af synergieffekter. Flere netvirksomheder inden for samme energikoncern bør have mulighed for at deles om de personelle kompetencer. N1 beskriver herudover den særlige situation ifm. opkøb eller fusioner med mindre selskaber, hvor det bør være muligt med en løsning uden formel ansættelse af personale. N1 mener, at det er oplagt, at en

løsning, som indebærer andet end en formel ansættelse også skal vurderes ud fra omfanget af de omhandlede ressourcer, og hvor lang tid den bliver anvendt.

Cerius bemærker, at der i bemærkningerne fremgår formuleringer og henvisninger, der indikerer et ønske fra ministeriets side om begrænsning af netvirksomhedernes køb af ydelser fra et fælles serviceselskab i koncernen. Dette vil eliminere stordriftsfordele. Endvidere finder Cerius, at der er formuleringer, der kan læses som om, at der stilles spørgsmålstejn ved legitimiteten ved køb af ydelser hos et fælles serviceselskab, samt formuleringer der indikerer, at ministeriet ikke fuldt ud anerkender de væsentlige synergier ved brug af et fælles serviceselskab. Dansk Energi bemærker, at flere bemærkninger fremstår som spekulative betragtninger, der bør udgå. Både Cerius og Dansk Energi bakker op om, at koncerninterne ydelser skal erhverves i overensstemmelse med elforsyningslovens § 46.

FSE foreslår, at opgaver som en netvirksomhed ikke ønsker at løse selv, skal udbydes i licitation, hvor Forsyningstilsynet fører tilsyn, og hvor der er en klageadgang. Landbrug & Fødevarer er af den opfattelse, at anvendelse af udbud af større opgaver i regi af netvirksomheden vil kunne medvirke til en mere effektiv og markedsbaseret pris på ydelserne til gavn for forbrugerne.

Ministeriets bemærkninger: *Ministeriet noterer sig den brede opbakning til at lade kravet om personel kapacitet klart fremgå af lovgivningen, og at den nærmere anvendelse af kravet sker skønsmæssigt. Ministeriet bemærker ift. Dansk Energis kommentar om, at præciseringen i lovgivningen ikke kan lede til skøn, som i praksis er væsentlig anderledes end i dag, at beskrivelsen af den skønsmæssige implementering af kravet i lovforslagets bemærkninger som udgangspunkt ikke forventes at føre til en mere stringent praktisk udmønthing af kravet end ved anvendelse af de skønsmæssige rammer i Energistyrelsens vejledning fra 1999 i forbindelse med udstedelse af bevillingerne. Det vil imidlertid ikke kunne undgås, at netvirksomheder, der i dag har nul ansatte, vil skulle efterkomme kravet, ligesom det ikke udelukkes, at der kan være tilfælde, hvor netvirksomhederne vil skulle opgradere deres bemanning.*

Ministeriet ønsker i den forbindelse at understrege, at alle netvirksomheder vil skulle opfylde det i lovforslaget beskrevne minimumskrav, hvorefter enhver netvirksomhed som minimum skal have ansat personale, der har de fornødne kvalifikationer inden for ledelse og drift af netvirksomheder til at sikre, at ansvaret for den daglige varetagelse af den bevillingspligtige opgave er placeret i den bevillingshavende virksomhed. Såfremt opgaver med udførelse af den daglige drift af den bevillingspligtige aktivitet efter aftale varetages uden for netvirksomheden, eksempelvis af en servicevirksomhed, skal det sikres, at beslutningskompetencen vedrørende disse opgaver fortsat er forankret hos netvirksomhedens personale. Dette er for at give den bevillingsudstedende myndighed sikkerhed for, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, at den virksomhed, der får bevilling til at drive netvirksomhed, selv har ansat det fornødne personale til at tage

ansvar for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet, og at ansvaret for at varetage den bevillingspligtige aktivitet således reelt er forankret hos den virksomhed, der har bevillingen.

Lovforslagets bemærkninger henviser til den skønsmæssige fastsættelse af udvidede krav for vertikalt integrerede netvirksomheder med 100.000 tilsluttede elforbrugere eller derover med ophæng i elmarkedsdirektivet, og for andre netvirksomheder, der tilnærmelsesvis ligner disse netvirksomheder. Det har ikke været hensigten, at bemærkningerne i høringsudgaven af lovforslaget skal forstås således, at den overordnede økonomiske styring for disse netvirksomheder ikke længere kan ligge i moderselskabet. Der ligger heller ikke et krav heri, at de pågældende netvirksomheder specifikt skal have ansat en CFO. Elmarkedsdirektivet kræver imidlertid, at netvirksomheden skal kunne agere fri fra ”instrukser fra modervirksomheden om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansierungsplanen eller i et tilsvarende instrument”, jf. artikel 35, stk. 2, litra c, sidste pkt. Med baggrund heri, er beskrivelsen af den skønsmæssige fastsættelse af udvidede krav blevet ændret, således at det nu fremgår af lovforslaget, at det anses som værende inden for rammerne af den skønsmæssige udmøntning af kravene, at der for disse meget store netvirksomheder med 100.000 tilsluttede elforbrugere eller derover, der er vertikalt integrerede, vil blive stillet krav om, at bevillingshaveren bør have ansat det personale, der udover at have fornødne kvalifikationer og kompetencen til at træffe de daglige ledelses- og driftsmæssige beslutninger, også bør have kompetencen til at træffe de økonomiske beslutninger i relation til virksomhedens drift inden for de overordnede økonomiske rammer udstukket af bestyrelsen. Det fremgår endvidere fortsat, at samme krav inden for rammen af den individuelle skønsmæssige vurdering også kan påtænkes at blive anvendt i forhold til andre netvirksomheder, som tilnærmelsesvis ligner de førhen nævnte netvirksomheder.

For at tage højde for situationer med flere netvirksomheder inden for samme koncern er det blevet tilføjet i bemærkningerne, at den skønsmæssige vurdering om opfyldelse af kravet om personel kapacitet vil blive gennemført for de pågældende netvirksomheder hver for sig. Det er samtidigt blevet tilføjet, at hvis det skønnes for hver af de pågældende netvirksomheder, at kravene er opfyldt selvstændigt, er der herudover ikke noget til hinder for, at koncernforbundne netvirksomheder via udlånsaftaler deles om de personelle ressourcer, der er ansat i hver af de pågældende netvirksomheder, herunder for at sikre realisering af synergieffekter. Det forudsættes herved, at delingen af ressourcer vil foregå således, at ansvaret for at varetage den bevillingspligtige aktivitet fortsat reelt vil være forankret hos hver af de bevillingspligtige virksomheder. Det vurderes, at udlån af personelle ressource i disse tilfælde, forudsat at sådan udlån ikke i sig selv er et formål, ikke vil være at betragte som en aktivitet, der ligger uden for netvirksomhedernes bevillingspligtige aktivitet. Udlån af de personelle ressourcer vil skulle ske på markedsmæssige vilkår, jf. elforsyningslovens § 46.

Ministeriet beklager dernæst formuleringer i høringsudgaven af lovforslaget om netvirksomheders brug af koncerninterne serviceselskaber, der kunne drage legitimiteten

heraf i tvivl eller som kan forekomme som spekulative, hvilket ikke har været hensigten.

Lovforslagets bemærkninger er blevet ændret, således at de fremstår neutrale,

Elmarkedsdirektivet indeholder ikke et generelt krav om, at netvirksomhederne skal anskaffe ydelser til brug for varetagelse af deres bevillingspligtige aktivitet ved udbud, hvorfor sådan en tilgang ikke er del af nærværende lovforslag.

24. Krav til netvirksomheders dataadskillelse

Forsyningstilsynet påpeger, at der med lovforslagets punkt 64 og 65 er tale om en udvidelse af en allerede eksisterende opgave tillagt tilsynet.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet er enig i, at der er tale om en udvidelse af en allerede eksisterende opgave tillagt tilsynet. Ministeriet bemærker dog, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at forudsige omfanget af opgaven.

25. Energilageraktiviteter

Cerius har forståelse for at mobile containerbatterianlæg ikke kan inkluderes som en fuldt integreret netkomponent. Dette anses dog ikke for hensigtsmæssigt, særligt henset til, at der endnu ikke er etableret et effektivt marked for fleksibilitet. Herudover vil det ikke i alle tilfælde være muligt at sikre forsyningen kortvarigt i mindre områder i tilfælde af behov for reserve- og nødforsyning. Cerius mener, at containerbatterier bør inkluderes i definitionen af fuldt integrerede netkomponenter. Skulle de ikke kunne inkluderes i definitionen, foreslår Cerius alternativ, at det anføres i bemærkninger, at Forsyningstilsynet forventes at godkende mobile containerbatterier efter forslag til § 47, stk. 1, nr. 2. Også Dansk Energi anbefaler, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at containerbatterier kan have karakter af fuld integrerede netkomponenter.

N1 bemærker, at virksomheden kan være i tvivl om, hvorvidt snittet i forhold til fuldt integrerede netkomponenter er for restriktivt ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv. N1 nævner eksempelvis, at en del mindre spændingsproblemer vil kunne løses ved indsættelse af små batterier på transformerstationer til løsning af mindre kapacitetsproblemer. Dette vil ifølge lovforslaget imidlertid ikke være en fuldt integreret netkomponent og vil derfor skulle underlægges en markedstest m.v. Der vil dog ikke være et marked for sådan en begrænset ydelse med en begrænset tidshorizont. Og bestemmelserne ift. undtagelser er så omfattende, at den samlede værdi af komponenten forsvinder.

Forsyningstilsynet anbefaler, at det ifm. omtale i de almindelige bemærkninger af den compensation, som de kollektive elforsyningsvirksomheder vil kunne få ved påbud om udfasning af aktiviteter, tydeliggøres, at en betaling som en kollektiv elforsyningsvirksomhed vil modtage ifm. et evt. salg af anlægget til en tredje part skal fastsættes på markedsmæssige vilkår.

For så vidt høringssvarene kommenterer på den i høringssudgaven af lovforslaget indeholdte definition af begrebet energilagring henviser ministeriet til afsnit 6. ovenfor.

Ministeriets bemærkninger: Direktivet og dets definitioner sætter nogle begrænsninger for, hvad der kan kvalificeres som fuldt integrerede netkomponenter. Det er op til Forsyningstilsynet at godkende anlæg som fuldt integrerede netkomponenter. Det er herudover ikke udelukket, at netvirksomheder vil kunne eje de omtalte anlæg, hvis Forsyningstilsynet, der er en uafhængig myndighed, godkender dette under iagttagelse af de rammer, som elmarkedsdirektivet opstiller for den undtagelsesoption, der kan finde anvendelse på anlæg, der ikke godkendes som værende fuldt integrerede netkomponenter. Med bemyndigelsen til Forsyningstilsynet er der lagt op til, at Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte nærmere processuelle regler, og det er ministeriets forventning, at disse regler vil kunne sikre smidige godkendelsesprocesser inden for de rammer, som direktivet opstiller. Forsyningstilsynets høringssvar har givet anledning til en præcisering af de omtalte forhold i de almindelige bemærkninger.

26. Ladestanderaktiviteter

FDM hilser det velkommen, at elmarkedsdirektivet tillader netvirksomheder at eje private ladestander til køretøjer til udelukkende egen anvendelse. FDM er enige i, at direktivets grundlæggende forbud mod at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter retter sig både mod en netvirksomheds direkte og indirekte varetagelse af disse aktiviteter. TEKNIQ og VELTEK er bekymrede for, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler for ladestanderaktiviteter kan medføre ulige adgang til forsyningsnettet og dermed ulige konkurrence, hvis net-, transmissions- og elforsyningsvirksomheder gives tilladelse til at opsætte ladestander til andet end eget brug.

Ministeriets bemærkninger: Ministeriet kvitterer for FDM's kommentar. For så vidt angår kommentaren fra TEKNIQ og VELTEK bemærkes, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at ministeren ikke vil kunne udnytte sin bemyndigelse til at tillade netvirksomheder eller Energinet ret til at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter.

27. Energinets opgaver og anskaffelser af ydelser

Dansk Energi anfører, at de ydelser, der leveres af synkronkompensatorer, også kan leveres af andre aktører, enten fra synkrongeneratorer i form af kraftværker, eller fra markedsmæssige investeringer i synkronkompensatorer. Der er således ikke belæg for at synkronkompensatorer, og de ydelser der leveres herfra, skal reguleres som rene netaktiver, der kun kan ejes og drives af transmissionssystemoperatøren. Synkronkompensatorer bør derfor ikke reguleres som rene 'fuldt integrerede netkomponenter' i henhold til elmarkedsdirektiv (2019/944).

Udgangspunktet i et liberaliseret marked bør være, at det er markedet, som skal afgøre hvilke anlæg, der kører, frem for, hvem der ejer anlæggene. Derfor bør Energinets egne

investeringer ikke automatisk have forrang over anlæg, som er ejet af kommercielle aktører. I stedet bør Energinet og Energistyrelsen tilstræbe at etablere et fair konkurrencegrundlag mellem alle potentielle leverandører, statslige som private.

Dansk Energi fremhæver endvidere, at det af bemærkningerne i forslag til L 115, samling 2019/20 Lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (ændring af den økonomiske regulering af Energinet og ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces for Energinet m.v.) (feb 11)(<https://www.ft.dk/samling/20191/almdelel/KEF/bilag/67/2104174.pdf>) fremgår: "Det forudsættes, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at den, der varetager transmissionsvirksomhed, så vidt muligt skal udbyde synkronkompensatorernes ydelser på markedsvilkår. Baggrunden for dette er, at det følger af gældende § 27 a, stk. 2, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser, herunder om spændingsregulering, til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af § 27 a, stk. 2, 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser. Det foreslås, at omkostninger for synkronkompensatorer opgøres separat fra de øvrige omkostninger for den, der varetager transmissionsvirksomhed, jf. den foreslåede § 71 b. Det forudsættes videre, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at i tilfælde, hvor manglende konkurrence medfører, at udbud på markedsvilkår ikke er muligt, vil synkronkompensatorernes ydelser blive underlagt et prisloft. Prisloftet fastsættes ud fra en metode anmeldt i overensstemmelse med bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. Synkronkompensatorernes omkostninger og indtægter vil således ikke indgå i indtægtsrammen for den, der varetager transmissionsvirksomhed".

Dansk Energi skal derfor kraftigt opfordre til, at hvis ejerskabet af synkronkompensatorer fremover fortsat skal ligge hos Energinet, så bør der som et absolut minimum ske en selskabsmæssig adskillelse, så der ikke hersker tvivl om, at Energinet agerer efter konkurrenceneutrale principper, og således at Energinets egne anlæg ikke nyder urimelig forrang overfor private aktører. Energinet bør se selskabsmæssig adskillelse som en styrke, fordi det kan højne troværdigheden omkring Energinets ageren i konkurrenceudsatte markeder.

Ministeriets bemærkninger: *De synkronkompensatorer, som Energinet anvender i dag, anses i forhold til deres faktiske brug, som fuldt integrerede netkomponenter. Ydelserne fra disse synkronkompensatorer er således kendetegnet ved, at de er nødvendige for en sikker og pålidelig drift og ikke anvendes til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger i medfør af elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51. Når der er tale om fuldt integrerede netkomponenter, skal ydelserne fra disse ikke markedsføres, i tråd med elmarkedsdirektivets bestemmelser herom.*

For så vidt angår Energinets anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder efter lov om elforsyning § 27 a, stk. 2, 1. pkt. fastsættes der ved lovforslaget en undtagelse fra kravet om, at Energinet skal anskaffe ydelser via markedsbaserede metoder. Dette sker ved

indsættelse af et 2. pkt. i § 27 d, stk. 1, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om undtagelse af blandt andet ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Da fuldt integrerede netkomponenter herefter ikke forventes anskaffet via markedsbaserede metoder, finder Ministeriet derfor på nuværende tidspunkt ikke anledning til, at der bør fastsættes nærmere regler om selskabsmæssig adskillelse eller andet for Energinets ejerskab af disse. Fuldt integrerede netkomponenter skal herefter betragtes som øvrige komponenter ejet af Energinet.

Gennemførelse af elmarkedsdirektivet- forhold vedrørende elektricitetsvirksomheder

28. Ændring af § 84 i lov om elforsyning om indhentning af oplysninger

Dansk Energi bemærker overordnet, at de relevante myndigheder nævnt i § 84, herunder Forsyningstilsynet, allerede i dag har en bred hjemmel til at indhente oplysninger i forbindelse med deres tilsyn. Dansk Energi påpeger, at Forsyningstilsynets beføjelser giver adgang til stærkt fortrolige oplysninger, der ofte relaterer sig til konkurrencefølsomme og økonomisk følsomme oplysninger. Dansk Energi opfordrer kraftigt til, at myndighederne har vedvarende fokus på de generelle regler om overholdelse af fortrolighed m.v. efter forvaltnings- og offentlighedslov og henviser til afsnittet om fortrolighed fsva. sager efter konkurrencelovgivningen i betænkning til offentlighedsloven.

Dansk Energi bemærker videre, at udvidelsen af § 84 til også at omfatte vertikalt integrerede selskaber og forbundne foretagender synes unødvendig, idet Forsyningstilsynet allerede indhenter oplysninger hos ikke koncernforbundne selskaber i sager om markeds-mæssighed.

N1 påpeger, at tilføjelsen af vertikalt integrerede selskaber og forbundne foretagender synes begrundet med Forsyningstilsynets tilsyn med markeds-mæssigheden af netvirksomheders indkøb af energibesparelse efter § 46 i lov om elforsyning. N1 kan ikke se, hvorfor Forsyningstilsynet har behov for denne adgang, da denne ordning udløber med udgangen af 2020, og da det er op til netvirksomhederne at dokumentere markeds-mæssigheden i henhold til § 46. Der bør derfor holdes fast ved, at dokumentationspligten ligger hos netvirksomhederne.

Ministeriets bemærkninger: Ændringen af § 84 er nødvendig, da bestemmelsen i dag ikke omfatter begrebet elektricitetsvirksomheder, der med lovforslaget indsættes i loven. Herudover præciseres bestemmelsen til også at omfatte vertikalt integrerede virksomheder, da elmarkedsdirektivet anvender betegnelsen vertikal integration, og da lov om elforsyning visse steder anvender betegnelsen. Til forskel fra koncernbegrebet, som allerede af omfattet af § 84, omfatter vertikal integration også konstellationer med fælles kontrol. Fælles kontrol

vil eksempelvis kunne være tilstede i et joint venture mellem flere ejere, der tilsammen har fælles kontrol.

Tilføjes af interesseforbundne foretagender (som i høringsudgaven af udkastet til lovforslaget blev benævnt "forbundne foretagender"), er begrundet i, at betegnelsen anvendes i forbindelse med tilsynet med markedsmæssighed efter § 46 i lov om elforsyning. Begrebet omfatter selskaber, der direkte eller indirekte samt helt eller delvist ejer kapitalandele eller i øvrigt har en form for indflydelse i et selskab i form af deltagelse i selskabsledelsen. Af hensyn til tilsynet med markedsmæssighed er det hensigtsmæssigt, at det i lov om elforsyning præciseres, at interesseforbundne selskaber er omfattede af oplysningspligten efter § 84, stk. 1, også i tilfælde af, at virksomheden ikke falder ind under definitionen af vertikalt integreret virksomhed, eller koncernforbundet virksomhed. Præcisering skal sikre forudberegnelighed, idet bestemmelsen giver forvaltningsmyndigheder, herunder tilsynsmyndigheder, mulighed for at indhente oplysninger herunder, f.eks. aftaler eller regnskabsoplysninger i de interesseforbundne selskaber, hvor der er risiko for, at der overføres midler fra netvirksomheder til interesseforbundne virksomheder (krydssubsidiering) ved økonomiske transaktioner mellem virksomhederne. Dette gælder også i tilfælde, hvor netvirksomheder indgår aftale med et serviceselskab, som ikke er elhandels- eller elproduktionsvirksomhed. Der er tale om en præcisering, idet Forsyningstilsynet i dag i vidt omfang indhenter oplysninger fra f.eks. elhandelsselskaber.

Andre forhold end direktivgennemførelse

29. Teknisk og finansiel kapacitet for elproduktionsbevillinger

Dansk Energi og Dansk Erhverv foreslår, at bestemmelsen om elproduktionsbevillinger ændres, så der ikke længere er krav om, at vindmøller og solceller skal have elproduktionsbevilling. Vindmølle- og solcelleejere på land har tidligere ikke skulle have elproduktionsbevilling i praksis, da de kunne tilslutte sig i forskellige tilslutningspunkter på under 25 MW. Denne mulighed blev med bekendtgørelse nr. 1128 af 7. september 2018 om nettilslutning af vindmøller og solcelleanlæg lukket. Der er ingen praktisk grund til, at vindmøller og solceller på land skal have den bevilling, da både brændstofomkostninger og skrotningsomkostninger er meget lave for vindmøller og solceller på land, hvorfor der ikke er behov for at stille krav om finansiel kapacitet. Desuden stilles der allerede krav om teknisk kapacitet i form af krav om, at der er tilknyttet en driftsansvarlig person godkendt af Sikkerhedsstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1608 af 20. december 2017 om sikkerhed for drift af elektriske anlæg. Ligeledes skal landvindmølleparker certificeres efter bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 om teknisk certificering af vindmøller. Disse regler er fuldt ud tilstrækkelige til at sikre den tekniske kapacitet, hvilket også er afspejlet i Energistyrelsens praksisnotat. Dansk Energi påpeger derudover, at havvindmølleparker er omfattet af regler om elproduktionstilladelser efter VE-loven. Når havvindmølleparker også skal have elproduktionsbevillinger, er der tale om dobbelttilladelse til samme aktivitet, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Norlys påpeger, i tråd med Dansk Energis høringssvar, at elproduktionsbevillinger for produktion af vedvarende energi er en unødvendig administrativ byrde og foreslår, at reglerne om elproduktionsbevillinger ændres således, at anlæg til produktion af vedvarende energi undtages herfor.

European Energy påpeger, at krav, der stilles til dokumentation for reetableringsomkostninger, skal tilpasses de i dag anvendte produktionsteknologier, idet reetablering udgør et langt mindre samfundsmæssigt problem, når det gælder solcelle- og vindanlæg sammenlignet med tidligere brændselsbaserede termiske værker. Derudover ønsker European Energy, at kravet om at kunne dokumentere virkningsgrad for el i § 6 i bekendtgørelse nr. 565 af 2. juni 2014 om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg (kraftværksbekendtgørelsen) opdateres, da begrebet virkningsgrad ikke finder anvendelse for VE-anlæg.

Ministeriets bemærkninger: Til Dansk Energis, Dansk Erhvervs, Norlys' og European Energys høringssvar bemærkes, at der ikke i nærværende lovforslag om implementering af elmarkedsdirektivet tages stilling, hvorvidt der fortsat skal være krav om elproduktionsbevillinger for anlæg over 25 MW, der producerer energi baseret på vindmøller eller solceller. Det bemærkes, at Energistyrelsens praksisnotat afspejler, at der ikke findes en fast formel for kravene til finansiel og teknisk kapacitet, hvorfor vurderingen heraf sker på baggrund af de konkrete forhold for den pågældende elproduktionsvirksomhed. I den forbindelse fremhæves det, at der i Energistyrelsens praksis er taget hensyn til lavere driftsomkostninger for solceller og landvindmøller i forhold til drift af et kraftværk, ligesom der også i Energistyrelsens praksis er taget hensyn til, at reetableringsomkostningerne er væsentligt højere for kraftværker end for solceller og landvindmølleparker. Endvidere bemærkes til European Energys høringssvar, at der ikke i nærværende lovforslag tages stilling til kraftværksbekendtgørelsen.

30. Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen

Cerius, Dansk Energi og N1 bakker op om forslaget om at ophæve kravet til regnskabsmæssig adskillelse for dækning af omkostninger relateret til energispareordningen, der dog ikke gælder for netvirksomheder med ikke afsluttede energispareprojekter. Cerius påpeger særligt, at der kan forekomme omkostninger i relation til energispareordningen i netvirksomhederne ikke blot i 2021, men indtil Forsyningstilsynet har færdiggjort sit tilsyn med energispareordningen, og indtil alle stikprøve-, særkontroller og ikke mindst aktindsigtsager er færdiggjorte. Dette bør præciseres i bemærkningerne. N1 påpeger, at princippet om, at netvirksomhedernes økonomi ikke påvirkes, hverken på indtægts- eller omkostningssiden, også fastholdes i perioden efter ordningens egentlige ophør, hvilket betyder, at ansøgningsproceduren ved Forsyningstilsynet i forhold til dækning af tilbageværende omkostninger og undtagelse fra benchmark ikke underlægges uhensigtsmæssig administration.

Dansk Energi anbefaler, at det i bemærkningerne og i indtægtsrammebekendtgørelsen præciseres, at netvirksomhederne vil kunne få dækket samtlige tilbageværende omkostninger, netvirksomhederne vil have i forbindelse med energispareordningens afslutning, herunder omkostninger eller periodisering af omkostninger til deciderede energibesparelser.

De Frie Energiselskaber mener ikke, at der kan være grundlag for at slække på reglerne for netvirksomhedernes regnskabsførelse i forbindelse med energispareordningen med henvisning til Rigsrevisionens kritik vedrørende energispareordningen fra 2017. Derfor foreslår De Frie Energiselskaber, at forslaget om regnskabsmæssig adskillelse bør udgå af lovforslaget.

Ministeriets bemærkninger: *Ministeret bemærker, at afviklingen af energispareordningen skal være omkostningsneutral for netvirksomhederne, og at det med den foreslåede løsning er hensigten, at ansøgningsproceduren i forbindelse med dækning for omkostninger relateret til energispareordningen ikke skal medføre unødigt administration.*

Ministeriet er enig med Cerius i, at det forventes, at der fortsat efter ordningens udløb i 2021 og i minimalt omfang i 2022, kan være administrative omkostninger for netvirksomhederne, men som udgangspunkt, ingen omkostninger til finansiering af energispareprojekter. Derfor ophæves reglerne om regnskabsmæssig adskillelse, så de tilbageværende administrationsomkostninger kan indgå i det almindelige driftsregnskab. Omkostningerne, efter ansøgning, kan indgå som tillæg til indtægtsrammen. Der pålægges ikke væsentlighedskriterier for disse tillæg. Der kan dog være projekter, der af forskellige årsager ikke er afsluttet inden udløbet af ordningen ved udgangen af 2020. For disse projekter vil indtægtsrammen blive tilpasset således, at omkostningerne, inklusiv administrationsomkostninger og omkostninger til myndighedsbehandling, der vedrører energispareprojekter, der endnu ikke er afsluttet per 1. januar 2021, vil blive indregnet i indtægtsrammen som hidtil. Omkostningerne vil blive behandlet som 1:1 omkostninger.

Omkostningerne til administration og myndighedsbehandling for projekter, der afsluttet senest 1. januar 2021, vil indgå i indtægtsrammen på samme måde som almindelige driftsomkostninger via et tillæg til indtægtsrammen, der ikke er underlagt væsentlighedskriterium. Omkostninger vil derfor, som udgangspunkt, ligeledes indgå i selskabernes benchmarking. Der vil dog være mulighed for Forsyningstilsynet for at undtage omkostninger fra benchmarkingen.

Ophævelsen af den regnskabsmæssige adskillelse forudsætter, at der efter 2020 kun vil være mindre administrationsomkostninger forbundet med afslutningen af energispareordningen. Det kan være omkostninger til den sidste indberetning af energispareprojekter realiseret i det forudgående år (2020) eller dialog med Energistyrelsen eller Forsyningstilsynet i forbindelse med myndighedernes konkrete sagsbehandling, herunder evt. klagesager og deres evt. behandling i Energiklagenævnet. Forlænges

energispareordningen ind i begyndelsen af 2021, således som lovbemærkningerne tager højde for, vil et selskab fortsat skulle føre separat regnskab for omkostninger til energispareordningen, hvis selskabet har omkostninger til realisering af energispareprojekter. Kritikken fra Rigsrevisionen skønnes ikke at forhindre den foreslåede ordning.

31. Ensretning af netbevillingernes udløbsdato

Cerius foreslår at slette bemærkningen i lovforslaget om, hvorefter der i forhold til de bevillinger, hvis løbetid forlænges med lovforslaget, tages forbehold for vilkårsændringer inden for de rammer, som loven udstikker herfor og at der kan forekomme ændringer i netvirksomhedernes opgaveportefølje. Cerius finder, at formuleringen risikerer at skabe unødvendig usikkerhed om netvirksomhedernes bevilling og vilkårene herfor. Der bør ikke ske grundlæggende ændringer af centrale forudsætninger, som den udstedte bevilling hviler på. Dansk Energi anbefaler, at det i bemærkningerne anføres, at eventuelle ændringer i reguleringen af netvirksomhederne ikke grundlæggende må ændre på centrale forudsætninger, som den udstedte bevilling hviler på. Og hvor grænsen for en sådan regulering går, i relation til grundlovens § 73, må afgøres ud fra en meget konkret bedømmelse, hvor en række faktorer indgår.

De Frie Energiselskaber synes, at en liste med udløb af de nuværende netbevillinger bør være almindelig tilgængelig på eksempelvis Energistyrelsens hjemmeside. Organisationen bemærker endvidere, at der mangler opfølgning på anbefalingen om en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig adskillelse/unbundling.

Middelgrunden foreslår, at de nuværende netbevillinger ikke forlænges automatisk efter udløb, medmindre forlængelsen sker på vilkår af, at netvirksomhederne respekterer bl.a. borgerenergifællesskabernes adgang til at drive distributionsnet eller dele heraf.

N1 finder overvejelsen om en ensretning af netvirksomheders bevillingsudløb for sagligt velfunderet. Selskabet gør opmærksom på, at samtidig udløb af alle bevillinger ultimo 2025 indebærer en anseelig administrationsbyrde for Energistyrelsen. Processen vedrørende fornyelsen af bevillingerne bør tilrettelægges i god tid.

Ministeriets bemærkninger: En eventuel ændring af vilkårene i de bevillinger, der med lovforslaget foreslås forlænget, eller eventuelle ændringer i bevillingshaveres opgaveportefølje vil ske under overholdelse af de lovgivningsmæssige rammer herfor, herunder grundlovens § 73.

En liste med netvirksomhedernes bevillingers udløbsdatoer inden ikrafttræden af den foreslåede forlængelse til 31. december 2025 er blevet lagt på Energistyrelsens hjemmeside. Opfølgningen på Elreguleringsudvalgets (2014) anbefaling om en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig adskillelse er ikke genstand for nærværende lovforslag.

I forhold til borgerenergifællesskabers adgang til at drive distributionsnet, henvises der til det særskilte afsnit herom ovenfor.

Ministeriet har noteret sig N1's opfordring om tidlig tilrettelæggelse af processen for udstedelse af bevillinger i perioden fra 2026.

Forordning om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordning)

32. Tarif

Cerius bemærker, at fjernelse af 2. punktum i § 73 giver anledning til tvivl, da netop denne har været hjemmelsgrundlag for bl.a. de fleksible tilslutningsprodukter, branchen har udviklet og netop fået metodegodkendt. Det er derfor Cerius' vurdering, at 2. punktum i elforsyningsloven bør opretholdes.

N1 anfører, at det er en naturlig følge af indførelsen af en EU-forordning, at den implementeres direkte i dansk lov. Imidlertid er en simpel henvisning til en artikel i den pågældende EU-forordning lidt usædvanlig, især fordi den pågældende artikel omhandler mere end blot rene principper for tarifiering, men også henviser videre til et løbende udviklingsarbejde i EU-regi (artiklens punkt 9 og 10). Det gør den danske lov svær at læse, hvilket yderligere understreges af Ministeriets egen vurdering af, at det er uklart, om den nuværende danske model for tarifiering skal ændres.

Efter N1's vurdering bør der som minimum indsættes en kvalificerende ordlyd i forhold til, hvilke principper for tarifiering EU-forordningens artikel 18 omhandler, og hvilken konsekvens det har i en dansk kontekst.

Dansk Energi anfører, at der ikke er et klart formål med at fjerne 2. punktum i § 73, som i dag beskriver muligheden for prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af nettet. Denne ændring giver kun anledning til tvivl, da den har været hjemmelsgrundlag for bl.a. de fleksible tilslutningsprodukter branchen har udviklet og fået metodegodkendt. Dansk Energi mener derfor den oprindelige formulering bør bevares. Dansk Energi har svært ved at se nogen tungtvejende juridiske grunde til at slette 2. pkt.

Dansk Energi bemærker endvidere, at der i de specielle bemærkninger til § 73, stk. 1, er en sætning, som er faldet ud ved en tidligere lovændring. Det ligner en fejl, som bør rettes nu, hvor § 73 ændres igen.

Der er tale om denne sætning: "Endvidere vil netvirksomheden i udvalgte geografiske områder kunne tilbyde særlige rabatter som led i gensidigt forpligtende aftaler med elhandelsvirksomhederne om mulighed for afbrydelighed eller styring af effektaftaget i det pågældende område."

Sætningen er af betydning for fortolkningen af bestemmelsen. Den var med i de specielle bemærkninger til lovforslaget til lov nr. 575 fra 2012. Men i bemærkningerne til lov nr. 633 fra 2014 er denne sætning ikke gengivet, selvom det udtrykkeligt fremgår af bemærkningerne, at der ikke er tiltænkt ændringer af fortolkningen af § 73. Sætningen fremgår da også fortsat af Karnovs noter. Det anbefales derfor, at sætningen genindsættes i de specielle bemærkninger til § 73.

Loven bør ikke benytte betegnelser som netgebyrer og netafgifter, men bruge den danske terminologi netbetaling, nettarif og tilslutningsbidrag. De EU-retlige termer medfører begrebsforvirring, da afgifter og gebyrer har en anden betydning i dansk ret.

I de almindelige bemærkninger på side 156 gengives elmarkedsdirektivets artikel 60, stk. 2, hvorefter enhver part, der ønsker at klage over en TSO eller DSO i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser efter elmarkedsdirektiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed. Dansk Energi kan ikke se, hvordan denne bestemmelse er implementeret i dansk ret. Det ville være naturligt og i tråd med artikel 60, stk. 2, hvis elforbrugere kunne klage til Forsyningstilsynet over Forsyningstilsynets godkendelser af tariffer.

Ministeriets bemærkninger: I henhold til EUF-Traktatens artikel 288 er en forordning almengyldig og umiddelbart gældende i medlemsstaterne og må ikke gennemføres i national ret. Da forordninger er umiddelbart gældende i medlemsstaterne, skal de anvendes i deres EU-retlige form og må derfor af medlemsstaten ikke inkorporeres eller omskrives.

Der indsættes derfor en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., da elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. For at hindre dobbeltregulering ophæves 2. pkt., da forholdet omfattet af 2. pkt. er reguleret ved elmarkedsforordningens artikel 18, som finder anvendelse i stedet for stk. 2.

Dette betyder, at metodegodkendelser i henhold til § 73 kan bibeholdes, dog forudsat, at de er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18. Da forordninger er umiddelbart gældende finder artikel 18 i sin helhed anvendelse. En henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen sker derfor alene af praktiske årsager, da der er tale om et samvirke mellem § 73 i elforsyningsloven og artikel 18 i elmarkedsforordningen.

Det bemærkes, at der ved nærværende lovforslag ikke foretages ændringer i de dele af bestemmelsen, der vedrører geografiske områder, hvorfor det lovteknisk ikke giver mening at indsætte den angivne sætning til de specielle bemærkninger. Det forudsættes dog, at den angivne sætning fortsat gælder og kan anvendes som fortolkningsbidrag.

For så vidt angår begrebet tariffer mv., bemærkes, at når forordningen anvender begrebet afgifter, så svarer det til betaling for de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser, som svarer til det danske begreb tariffer.

For så vidt angår klageadgang bemærkes, at den almindelige klageadgang gælder. Efter lov om elforsyning § 89, stk. 1, behandler Energiklagenævnet klager over afgørelser truffet af klima-, energi- og forsyningsministeren eller af Forsyningstilsynet efter bl.a. lov om elforsyning samt efter elmarkedsforordningen.

Øvrige forhold

33. Forsyningssikkerhedsanalyse - forsyningssikkerhed

Dansk Energi bemærker, at med Clean Energy Package får netvirksomhederne et tydeligere ansvar for forsyningssikkerheden i deres respektive netområder gennem bl.a. de nye regler om markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelse (elmarkedsdirektivets artikel 32) og belastningsomfordeling (elmarkedsforordningens artikel 13).

Det er afgørende, at elforsyningsloven sætter rammen for en klar ansvarsfordeling mellem netvirksomheder og Energinet, hvor netvirksomhederne har ansvaret for distributionsnettet, og hvor Energinet har ansvaret for transmissionsnettet og systemansvaret.

Derfor bør elforsyningslovens regler om forsyningssikkerhedsanalyser (§ 27a) præciseres, så det fremgår klart, at netvirksomhederne har ansvaret for eldistributionsnettets leveringssikkerhed i deres netområder. Reglerne bør samtidig ændres, så netvirksomhederne også gøres formelt ansvarlige for at udarbejde en forsyningssikkerhedsanalyse for så vidt angår eldistributionsnettet, herunder for at pege på mulige virkemidler, der kan ændre niveauet af eldistributionsnettets leveringssikkerhed. Energinet bør fortsat være ansvarlig for forsyningssikkerhedsniveauet i transmissionsnettet og for forsyningssikkerhedsanalyser af transmissionsnettet og det samlede systemansvar, ligesom det bør være Energinet, der foreslår virkemidler, der påvirker forsyningssikkerhedsniveauet i transmissionsnettet m.v. Ministeren kan herefter på baggrund af Energinets og netvirksomhedernes analyser foretage en samlet vurdering mhp. fastlæggelse af det ønskede niveau for elforsyningssikkerheden.

Ministeriets bemærkninger: Energinet har, i medfør af lov om elforsyning § 27 a, stk. 1, ansvaret for opretholdelse af det af ministeren fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. I denne sammenhæng skal Energinet årligt udarbejde en redegørelse om elforsyningssikkerheden med anbefalinger om det fremtidige niveau, jf. lov om elforsyning § 27 a, stk. 3. Netvirksomhederne har bl.a. ansvaret for at opretholde den tekniske kvalitet i nettet, jf. lov om elforsyning § 22, stk. 1, nr. 1. Netvirksomhederne bidrager til redegørelsen om elforsyningssikkerhed, som led i deres varetagelse af ansvaret for leveringskvaliteten i distributionsnettet, jf. lov om elforsyning § 27 a, stk. 5 samt nærmere bestemmelser herom i bl.a. §§ 31 og 33 i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

Det overordnede formål med lovforslaget er at sikre en korrekt gennemførelse af elmarkedsdirektivet. Der er med lovforslaget ikke tilsigtet en ændring af netvirksomhedernes opgaver i forbindelse med redegørelsen for elforsyningsikkerhed eller i snitfladen mellem Energinet og netvirksomhederne.